

Per 1395/1993

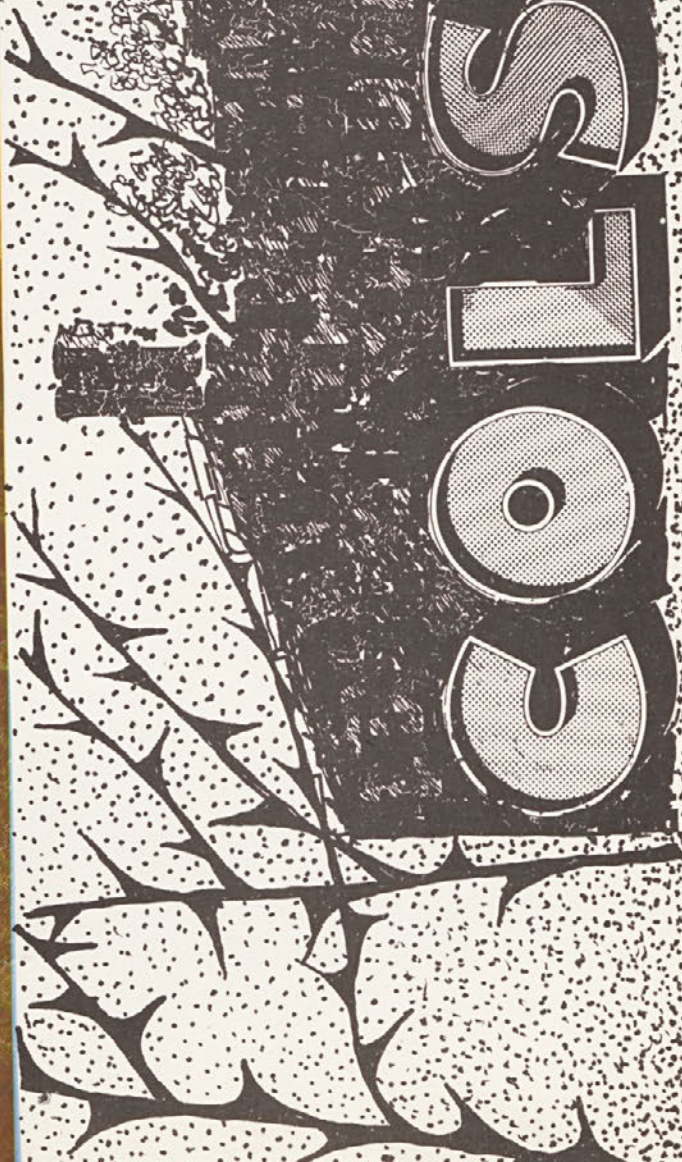
10029755,6

COBISS

GORISKA KULJINICA

93
DECEMBER

ODBOR ZA PRIPRAVO NOVOLETNE PROSLAVE

Besedo ima urednik

ALI IMAMO RAZLOGE ZA VESELJE?

Bodimo ponosni, je nekoč zapisal srbski pesnik in dramatik Duško Radovič, kajti priče smo svojevrstnemu dosežku. Še nikoli v zgodovini našega planeta se namreč ni pisalo leto 1993. Kakorkoli vzamemo našo zgodovino, kakorkoli preštevamo leta, desetletja, stoletja, tisočletja in ostala štetja, samo enkrat je vzniknilo leto, kateremu štejemo zadnje dneve. Bodimo torej ponosni vsaj na ta dosežek, če nam bo minulo leto po vsem drugem ostalo v slabem spominu.

Tada ali imamo razloge biti nezadovoljni z minulimi tristopetdesetimi in nekaj dnevi ali pa morda prevladujejo razlogi za veselje. Kakorkoli že, vsak je svoje sreče kovač, pravi pregovor, in vsak bo sam naredil obračun z minulim letom in tudi s samim seboj.

Vstop v leto 1993 je bil politično obarvan. Medtem ko smo se konec prejšnjega leta odločali o tem, kdo bo naš predstavnik na oblasti, pa si je ta oblast na prehodu v novo leto dokaj glasno in pompozno delila pozicije. Hoteli ali ne, se je tako nekaj volilne nrzlice preneslo tudi v leto 1993. Vsepovsod je bilo polno politike, tako da so bile druge stvari kar nekam odrinjene na stranski tir. Vendar pa se je tudi ta evforija kmalu polegla. Smejoči obrazi s plakatom in s TV zaslonov, prijazni glasovi iz radijskih sprejemnikov so počasi postali antipatični in ob misli na parlament, ki smo ga s svojim glasom vendarle pomagali "napolniti" tudi mi, smo postali razdražljivi. Zavedati smo se začeli, da so obljube sicer lepa stvar, vendar pa potrebujejo svoj čas in prostor. In medtem ko se nam je na volitvah zdelo, da bo prav "naš človek" tisti, ki bo poskrbel za drugačno - boljše prihodnost, smo spoznali, da je sicer imel prav, vendar pa je najprej

poskrbel zase. Mi pridemo na vrsto drugič, pozneje. Tako pride še enkrat do veljave zgoraj omenjena modrost, da si bomo morali pomagati sami, sami bomo morali poskrbeti zase, kajti politiki se nas bodo spomnili in nas spet zasnujili šele čez štiri leta.

Tako se torej ozrimo v preteklost predvsem v smislu, kaj smo uspeli storiti zase. Poglejmo, kako nam je služilo zdravje, kako uspešni smo bili pri delu, pri kmetovanju, kakšna letina je bila, kako se je redila živina, kakšne ocene smo nosili iz šole in še kup drobnih, vsakdanjih, a za malega človeka pomembnih zadev. In če ob vsem skupaj nismo mislili le nase, ampak smo nekaj pripomogli tudi k skupnosti, smo morda lahko še bolj zadovoljni.

Medtem ko obračunavate z minulim letom, poskušamo, tako kot že nekaj let zapovrstjo, k temu prispevati tudi ustvarjalci Colskega časnika. Nekaj dogodkov minulega leta bo tako zapisanih tudi z našimi očmi. Kaj smo vam torej pripravili v letošnjem Colskem časniku, ki je že šesti po vrsti.

V stalnih rubrikah smo poskušali zbrati zanimivo dogajanje med letom. Posebej pa vas opozarjamo na rubriko Prejeli smo, v kateri objavljamo pisma naših štirih "novomašnikov". Milan, Franc, Bogdan in Zorko so nam napisali par vrstic o tem, kako so se znašli v novih sredinah.

Tudi letos imamo nagradno križanko, fotoreportaže z nekaterih prireditev na vasi, sklop stalnih rubrik pa zaključujeta prispevek iz KS Col in pa letos nekoliko skrčena Kronika dogodkov.

Sicer pa časnik začenjamo s pogovorom s profesorjem Jožetom Troštom. Tema pogovora so seveda nove orgle. Izvedeli boste lahko marsikaj, kar je bilo do sedaj nekako

skrito, glavna novica s tem v zvezi pa je v samem naslovu članka.

Letos smo se odločili za zanimivo novost. Pripravili smo anketo, v kateri ste nam lahko zaupali, čemu bi vi, če bi postali predsednik KS Col, dali prednost. Reči je treba, da presenetljivih odgovorov pravzaprav ni bilo.

Tudi tokrat imamo nekaj zanimivih potopisov. Matjaž Kovšca je pripravil reportažo o tem, kako sta se s kolegom Branetom borila z Aconcaguo, najvišjim vrhom Južne Amerike, Lučo o drzni počitniški avanturi, Simon pa o izletu v Milano.

Letos na strani Colskega časnika spet uvrščamo prispevek iz colske osnovne šole. Pripravila ga je Silva Karim.

Na koncu časnika pa vam ponujamo nekaj za razmislek. Še vedno namreč v fari iščemo novega mežnarja, druga stvar, ki je vredna razmisleka, pa so certifikati. Kam z njimi? Mi imamo idejo.

No in medtem, ko smo časnik že pripravljali za tisk, smo čisto slučajno izvedeli, da bomo blizu naše vasi spet deležni posega brez vednosti in odobritve krajanov, oziroma prizadetih. Tokrat imajo namen posegati v naše okolje v AMD Slovenije, ki želijo ob raliju k nam pripeljati še motokros, ki pa je seveda vse kaj drugega kot pa avtomobilske dirke. Poglejte, preberite in razmislite.

To je torej kratek sprehod skozi vsebino letošnje izdaje Colskega časnika, ki ga seveda tudi letos dopolnjuje proslava. In tudi letos so naše želje podobne kot vsa leta - upamo, da vas je proslava razvedrila in da boste z vsebino izdelka, ki ga držite v rokah zadovoljni.

Voščimo vam obilo zdravja, sreče in zadovoljstva v letu 1994!

Pogovor z gospodom Jožetom Troštom

NOVE ORGLE BODO NA KORU AVGUSTA LETA 1995

Denar za nove orgle. To je na Colu postala že kar fraza, ki se jo vseprek ponavlja. Kdaj bodo torej zadonele nove orgle pri sv. Lenartu, kakšne bodo, koliko denarja je že in koliko ga bo še potrebno zbrati? Zaradi takšnih in podobnih vprašanj smo v Ljubljani na njegovem domu obiskali gospoda Jožeta Trošta, nekakšnega vodjo celotnega projekta novih orgel na Colu. Nekakšnega vodjo smo zapisali za-to, ker tudi sam gospod Trošt ne sliši rad, če ga "zmerjamo" z vodjo.

Obiskali pa smo ga tudi z drugačnimi nameni. Skozi bolj osebna vprašanja smo skušali zvedeti, kdo je pravzaprav gospod Jože Trošt.

Kako je do ideje, da bi na Colu postavili nove orgle, sploh prišlo? Kdo je idejni oče akcije?

Idejo so dale same sedanje orgle in dogodki, ki so se in se še dogajajo okrog njih. Na praznik ali za novo mašo, ne spominjam se dobro, so bile orgle v zelo slabem stanju. Takrat smo se odločili, da je glede tega treba nekaj ukreniti. Popravilo sedanjih orgel bi bilo drago - stalo bi okrog 15 do 20.000 DEM. Poleg tega pa popravilo tudi ne bi zagotavljalo, da bo v nadaljevanju z orglami vse v redu. Z investicijo v popravilo ne bi prav nič pridobili, kvečjemu bi problem odložili. Sicer pa je s colskimi orglami že stalno križ. Že leta 1956, ko sem začel igrati, so jih popravljali.

Te težave so bile torej glavni vzrok, da sem prišel do spoznanja, da orgel pač ne moremo v nedogled popravljati. Denar bi se stalno izgubljal, trajnega učinka pa ne bi bilo. Zato je bolje, če počasi naredimo nove. Rok za izgradnjo novih orgel se da namreč zelo raztegniti, na več let, tako da tudi težav s pridobivanjem denarja ni.

Kakšne bodo nove orgle, kakšne bodo izboljšave, če nove orgle primerjamo s sedanjimi?

Kdor pozna razvoj orglarstva v zadnjih 50-ih letih ve da je tehnologija izdelovanja orgel naredila velik korak naprej. Skladno s tem razvojem bo tudi inštrument, ki bo prišel na Col, bistveno drugačen po tehnologiji in

kvaliteti, kot so stare, t.i. romantične, pnevmatske orgle. V sedanjih orglah je vse povezano z zrakom. Vsaka piščal ima svojo cevčico, po kateri gre zrak do meha in igralnika, kjer organist igra na tipke. To je strašno kompliciran sistem, ki se v skladu s to kompliciranostjo tudi kviri. Sistem je podvržen temperaturnim razlikam, vlagi, prahu. Mešički, opne, se sčasom rade izrabijo in zrak vseprek pušča. Skratka, pnevmatični sistem orgel je zastarel. Dogaja pa se, da iz Nemčije take stare orgle dobivamo skoraj zastonj, ker jih tam štejejo za manjvredne. Naši župniki jih radi sprejmejo, saj se podarjenemu konju ne gleda v zobe. Tako ima sedaj pnevmatične orgle cerkev v Portorožu, nova cerkev na ljubljanskih Žalah, nekatere cerkve po Dolenjski in še kje. Tehnologija izdelave orgel je torej šla v korak s časom. Tudi dve novi delavnici v Sloveniji to upoštevata, mojstri iz mariborske delavnice so bili napr. na praksi v Nemčiji. Nove colske orgle bodo mehanične. To je princip delovanja, ki ga poznamo iz začetkov zgodovine orgel pred 300 do 400 leti, v času baroka. Ponekod na Primorskem so se celo še ohranile takšne stare mehanične orgle: npr. v Logu. Na njih zlepa ni kakšne okvare, pa čeprav orgle stojijo v mrzli in vlažni cerkvi, izpostavljene temperaturnim razlikam. Razlika med mehničnimi in pnevmatskimi orglami je v tem, da je t.i. traktura, to je prenos od tipk do piščali, pri mehničnih orglah vzpostavljen z vzvodi, pri pnevmatičnih pa s pomočjo cevčic za dovod zraka v piščali. Vzvodi so enostavna in učinkovita rešitev. Res pa je, da so mehanične orgle dražje od pnevmatičnih.

DENAR, DENAR

Zakaj so orgle tako drag inštrument?

Kdor pozna število vseh elementov, ki jih orgle vsebujejo, ve, zakaj so drage. Ni inštrumenta, ki bi bil sestavljen iz toliko delov, kot so orgle. Od zunaj vidnega, kot so lesene omare, piščali iz mešanice svinca in kositra do delov, ki so očem skriti. Drage so surovine, les,

kovine, stane pa seveda njihova obdelava. Cena orgel je povsod po svetu visoka, pri nas je zaradi poceni delovne sile celo za tretjino manjša kot npr. v Nemčiji. V Nemčiji stanejo orgle po registru od 15.000 do 18.000 DEM, pri nas pa so registri po 10.000 DEM. Pogodbo po taki ceni smo podpisali tudi mi za colske orgle.

Pa še en konkretnejši primer: Na orglarski šoli imamo majhne, sobne orgle firme BRATOV OSREDKAR, s petimi registri. Stale so 50.000 DEM. Za ta denar pa lahko dobiš srednje dober BMW. Po mojem je pa velika razlika med avtomobilom malo boljše kategorije, ki ga lahko mimogrede razbiješ, ter orglami, ki bodo trajale vsaj 100 let. Ta primerjava tudi nekaj pove.

Kot vodja projekta zbiranja denarja imate najboljši vpogled tudi s finančne plati. Koliko denarja je že zbrana?

Nisem kdo ve kakšen vodja, stvar me je doletela nehote, ker sem to idejo pač dal. Fantje okrog pevskega zbora, mladina, so to idejo sprejeli, tudi tedanji župnik se je z njo strinjal. Normalno je, da so na Colu tudi ljudje, ki imajo pomisleke glede novih orgel. Postavljajo vprašanja: zakaj nove orgle, če so pa te še dobre, saj niso stare - 45 do 50 let za orgle ni nobena doba! Potrebno je pač poznati razmere.

Glede zbiranja denarja bi pa povedal tole: Tisto leto, ko smo začeli, ko sem na Colu stvar predstavil, sem tudi povedal, naj se ta denar lepo počasi nabira. In dejansko se je v teh 5-ih letih delalo po takratnem programu. Brez velikih težav, zaradi tega, upam, nihče ne trpi. Pa tudi, ko je okrog cerkve kakšno nujno delo, takrat orgle počivajo. Ko se je pred kratkim prekrivalo streho na cerkvi, se več kot pol leta ni nič nabiralo za orgle. Denar se torej počasi nabira in z lahkoto smo do sedaj zbrali že več kot 60.000 DEM. Če bodo orgle, ki bodo imele 15 registrov, stale 150.000 DEM, potem vemo, kje smo. Po pogodbi naj bi ob začetku del plačali tretjino (50.000 DEM), drugo tretjino spet avgusta 1994, zadnjo tretjino pa ko bodo orgle postavljene. Seveda se da dogovoriti, da bi zadnji obrok plačali še kasneje. Vendar je ob postavitvi najboljši čas za nabiranje prispevkov, ker ljudje vidijo delo dokončano.

Prvi obrok smo že plačali in sicer 60.000

DEM, 10.000 DEM več, kot je zahtevala pogodba.

Za drugi obrok se je sedaj nabralo okrog 7.000 DEM. Župnijski urad Col je na Krekovi banki odprl hranilno knjižico, kjer se sedaj denar tudi obrestuje - do avgusta prihodnjega leta, ko bo treba plačati nov obrok. Za ta drugi obrok imamo vključno z že plačanimi 10.000 DEM v prvem obroku prihranjenih že vsaj 15.000 DEM.

Kdaj bodo torej nove orgle pri sv. Lenartu zadonele?

Po pogodbi bodo orgle na koru avgusta leta 1995. Mogoče so pri takšnem delu seveda tudi krajše zamude. Tudi v pogodbi nismo predvideli nobenih kazni, če se postavitve orgel zavleče za kak mesec ali dva.

NE OBŽALUJEM, DA SEM POSTAL, KAR SEM

Kot skladatelj ste znani širom po Sloveniji. Za takšen uspeh v življenju je bilo verjetno potrebno ogromno samoodpovedovanja in še česa. Kaj pravzaprav naredi človeka v življenju uspešnega?

Vprašanje je, kaj je to uspeh. Uspešen je lahko vsak človek, ni potrebno, da je zato skladatelj. Lahko je uspešen kmet, ki pametno dela, lahko je uspešna družina. Vsak človek ima svoj poklic. Vprašanje uspeha je tudi, kako kdo v tem poklicu potem dela. Jaz sem v svoj glasbeni poklic zašel po službeni poti, kot rad rečem. Nikoli nisem sanjaril o tem, da bi postal skladatelj. Na to delovno mesto sem bil postavljen, od mene je zahtevalo svoje. Če pa ti potem stvar še uspe - hvala Bogu.

Če bi primerjal svoj uspeh z uspehom drugih velikih skladateljev, bi lahko postal še depresiven. Uspeh je zelo relativna stvar. Nikoli se s svojimi uspehi ne hvalim, ampak skušam svoje delo opravljati tako, kot najbolje znam.

Kaj bi torej danes v vsesplošni ekonomski krizi svetovali mladim? Kako naj si izberejo poklic?

Idealno bi bilo, če bi si človek lahko poklic izbral po svojih nagnjenostih. Vsak človek je k nečemu nagnjen, to je psihološka podlaga, ki temelji na tipologiji človeka. Nekdo je po naravi praktik, lahko je znanstvenik, drugi spet umetnik, je religiozen tip itd. To so dispozicije za poklic. Mladim bi morali pri odločitvi pomagati starši, šola, vzgojitelji, vsi pač, ki delajo z mladimi v letih, ko se ti odločajo za poklic. Kam je nekdo nagnjen, se da ugotoviti

že v osnovni šoli. Denar in zaslužek naj bi imel sekundarni pomen. Vemo pa, da ni tako, mnogo mladih se odloča ravno na podlagi ekonomske varnosti, denarja.

Ali je to, da mlad človek prihaja iz majhne vasi, podeželja, mogoče celo prednost, boljša predispozicija?

Po mojem danes ni odločilno, od kod prihajaš. Včasih smo mogoče res imeli malo kompleksa, ko smo v mesto prišli s podeželja. Ljubljanska mladina je sociološko gledano startala višje. Njihovi starši so bili profesorji itd. Naši starši pa so bili delavci ali kmetje. Danes te razlike ni več. Tudi na podeželju imajo vsi starši vsaj osnovno šolo, mnogi tudi več. Veliko bolj so razgledani in razlika med vaškimi in mestnimi otroki izginja ravno tako, kot tudi sama razlika med mestom in vasjo. O tem, ali ima človek kasneje v življenju uspeh, odločajo osebne stvari: nadarjenost, inteligenca, delavnost. V teh dejavnikih pa otroci s podeželja nič ne zaostajajo za mestnimi vrstniki.

Vsak človek se velikokrat znajde na razpotjih. Katera je vaša največja napaka, ki ste jo storili v življenju (včasih so to malenkosti), katera pa je vaša najboljša odločitev?

Težko vprašanje! Človekove odločitve so lahko odločilne, take, ki zadevajo njegov poklic, njegovo usodo, lahko pa so tudi manj pomembne, npr. kakšen avto boš kupil. Če kupiš slabega, je potem to slaba odločitev.

V tem, kar delam in kar sem do sedaj doživel, sem srečen, menim, da sem na tem mestu, kot sem, lahko največ naredil. Ne vem, kje drugje bi lahko kaj takega speljal, kot sem tukaj. V okviru Cerkve sem imel odlične možnosti za uveljavitev na glasbenem področju.

Orglarsko šolo sem s pomočjo sodelavcev obudil znova v življenje pred 22-imi leti. Na Colu mi sicer velikokrat rečejo, da sem župnik. Enačijo pojma duhovnik in župnik. Jaz nisem bil nikoli župnik, niti en sam dan ne, duhovnik pa seveda sem. Imam drugačne naloge kot župniki.

Nikakor ne morem obžalovati tega, kar sem postal in kar delam. Odločitev za moj poklic je bila torej najboljša v življenju.

Ko stojiš pred pomembno odločitvijo, kdo ti lahko pri tem pomaga? Je to Bog? Kje dobiš odgovor na vprašanje, v katero smer kreniti?

Teologija pravi, da za vsakega človeka velja božja previdnost. Božja previdnost vodi človeka, njegovo usodo. Vprašanje je samo, kako to božjo previdnost, te božje načrte odkriti. Ali ti drugi ljudje pri tem pomagajo. Božja volja se izraža v človekovih dispozicijah in vsak človek je dolžan te dispozicije razviti. O tem lepo govori svetopisemska prilika o talentih. Vsak posebej pa mora to božjo voljo odkriti, pri tem mu, kot že rečeno, lahko pomagajo starši, psihologi, učitelji, župnik ali kdo drug. Človek samo odkriva božjo voljo - to je pomembno. Če v nekem človeku odkrijemo določene sposobnosti, potem je on to dolžan delati. Na ta način lahko tudi največ doseže v življenju. Narobe je, če se človeka sili v stvar, za katero ni nadarjen. Npr.: oče je zdravnik, potem hoče, da bi tudi njegov sin postal zdravnik, čeprav sin nima za to nobenih želja. To je huda napaka. Kot sem že rekel, odkriti je potrebno božjo voljo in potem bomo v življenju srečni.

Pogovarjal se je **Tomaž KOVŠCA**

Gospod Jože Trošt ob Novi maši leta 1966...

... in ob Srebrni maši leta 1991

Iz Krajevne skupnosti COL

Razmišljanje o prihodnosti podeželja v novi slovenski državi je tesno povezano s politično voljo vladne koalicije. Večina strank je v predvolilnem boju prisegala na policentrični razvoj, danes pa soglasno podpira nacionalni program, ki temelji na koncentraciji oblasti, kapitala in znanja. V takem, nekoliko nepričakovanem trendu, "provinca" ostaja še bolj odmaknjena razvoju, le ta pa je v rokah posameznikov, ki le slučajno vidijo težave odročnih krajev. V takem vzdušju, kjer so sredstva namenjena predvsem velikim slovenskim projektom, je kvaliteta življenja na vasi odvisna od volje ljudi, ki so za enakovredno preživetje pripravljeni dati del svoje ustvarjalnosti.

Ko smo v letu 1992 razmišljali o naši prihodnosti, tehtali trenutne težave in analizirali možnosti napredovanja, je odločitev "ZA" bila jasna. Večina je v pozitivnem vzdušju pripravljena prispevati del lastnih sredstev, del znanja in samoiniciativnosti tudi za razvoj kraja, za reševanje ključnih problemov (vzdrž. cest, vodovod, telefonijo), ki ovirajo skladen razvoj cele KS.

V okviru dogovorjenega "makro" programa svet KS organizira in vodi dela, ki so za večino krajanov najbolj pomembna. Načeloma je vključevanje skupnih sredstev v projektu, ki imajo večinsko podporo in bi jih posamezniki sami nesmiselno reševali. Velikokrat krajanje premalo poznajo širino problema in pogosto enostransko ocenjujejo odločitve sveta KS. Svet KS je za kakršnekoli nejasnosti pripravljen podati ustrezno razlago, saj je tudi moralno, razčistiti določene nejasnosti in uskladiti mnenja večine.

V nadaljevanju bi želel krajanje seznaniti z delom sveta KS v letu 1993 in nakazati možnosti reševanja skupnih potreb v prihodnosti.

1. CESTNA INFRASTRUKTURA

Vlaganja v cestno infrastrukturo so bila v zadnjih letih dokaj obsežna, saj smo reševali predvsem cestne povezave posameznih zaselkov in vasi. Razveseljivo je, da so ključne ceste zadovoljivo urejene in da ostajajo le posamezni odcepi, ki niso vezani na transverzalne poti. Skupna vlaganja za reševanje posameznikov so včasih morda nelogična, toda če smo se odločili za skladen razvoj, je usmeritev takega dela pravilna. Že položaj odročnih posameznikov zahteva večjo angažiranost, povečani so stroški prevoza ... , zato je moralno in gospodarsko upravičeno zblížati krajanje tudi skozi dobro cestno povezavo. V letu 1993 smo za cestno infrastrukturo namenili 3.137.000,00 SIT. S temi sredstvi so bile opravljene predvsem asfaltacije odcepov v Gozdu in na Colu. Od celotnega zneska so krajanje zbrali kar 1.960.000,00 SIT, istočasno pa tudi sami pripravili vse rekonstrukcije na omenjenih odcepih. Gro sredstev (1.313.000,00 SIT) je v ta namen prispeval Hladnik Alojz (Škančar), za kar se mu svet KS Col iskreno zahvaljuje. Tudi v bodoče želimo nadaljevati z urejanjem cest, le da bo trend zaradi drugih za skupnost pomembnejših zadev nekoliko počasnejši. V ostrejših zimah je dokaj pomembno tudi zimsko vzdrževanje cest. Le te (razen ceste Col - Malo Polje) vzdržujejo krajanje sami. V letu 1993 za ta dela niso s strani KS dobili nobenih sredstev, zato je prav, da tiste, ki so opremljeni za pluzenje snega, podprejo dotični krajanje, oziroma se polno vključujejo pri pluzenju cest.

2. VODOVOD

Vodooskrba je za celo gorsko podričje pomembna neznanka, saj je večina krajanje odvisnih od lastne akumulacije, del pa tudi od izdatnosti vodnega vira v Orešju in bolj ali manj srečnega priključka na sitastem colskem vodovodu. Vsi, ki imajo ustrezne vodnjake, so vodo v dolgotrajnem sušnem obdobju vozili, uporabniki vodovoda pa čakali naključje, ko je voda spet pritekla.

Načeloma smo o colskem vodovodu že veliko razpravljali, a kakršnkoli trajna rešitev v obstoječem sistemu ni možna.

Postopno reševanje ključnih problemov ohranja vodni vir in vodovod uporaben (letno se iz vodovoda porabi preko 10.000 m³ vode), je pa zaradi premajhne izdatnosti vira trajna rešitev le v povezavi z vodovodom s Predmeje.

V letu 1993 smo opravili celotno prenovu zajetja vključno z ureditvijo okolice, zamenjane je bilo cca 200 m glavne cevi, urejeno črpališče in vgrajen centralni vodovodni števec.

Na žalost se tudi v iztekajočem letu ni dobila skupina ljudi, ki bi bila pripravljena prevzeti vodenje celotnega vodovodnega sistema. Tako tudi to breme pada na svet KS, saj tudi dolgoletni vzdrževalec vodovoda g. Ivan Kovšca noče več stalno delati za vedno bolj "kritične zahvale".

Moram priznati, da sta g. Trošt in g. Kovšca za vodovod Col naredila veliko nevidnega dela. Za kar se jima iskreno zahvaljujem v upanju, da bosta tudi v bodoče še pripravljena pomagati tako fizično kot s strokovnimi nasveti.

Zaradi izjemne suše se je svet KS Col odločil iz sredstev samoprispevka kriti 40 % stroškov prevoza vode. Skupno smo za ta namen izplačali 203.000,00 SIT od tega nam je občina refundirala 121.000,00 SIT.

3. POKOPALIŠČE

V letu 1993 smo nadaljevali z urejanjem pokopališča in načeloma zaključili planirana dela. Ker je v naslednjem

petletnem obdobju predvidena gradnja mrliške vežice, bodo zaključna dela opravljena v sklopu novega objekta.

4. JAVNA RAZSVETLJAVA

Krajevna skupnost je financirala izgradnjo javne razsvetljave v zaselek Alpina in pridobila ustrezna soglasja za 10 svetlobnih teles.

O širitvi javne razsvetljave bo potrebno pripraviti ustrezen projekt, saj je sicer kompleksno reševanje nemogoče, dograditev sistema pa bistveno dražja.

5. TELEFONIJA

Želja po dodatnih telefonskih priključkih je bila iz leta v leto večja, zato smo se na svetu KS odločili, da je širitev telefonije prioriteta naloga. Naključno je bila ta možnost dana že v letu 1993, saj so predhodno bile odpravljene vse ovire, ki bi onemogočale širitev KATC Col. Tako je že plansko bila predvidena nova centrala, ki so jo po predhodnih dogovorih in prijavah novih tel. naročnikov že vgradili na Colu. Le ta bo omogočala vključevanje tudi kasneje, čeprav je odziv novih tel. naročnikov nad pričakovanji. 100 novih tel. priključkov postavlja KS Col na evropski nivo telefonije. S to akcijo (potekala je celo poletje) KS zaključuje program telefonije, tako v organizacijskem kot finančnem smislu.

KS bo v letu 1994 namenila za telefonijo cca 3.500.000,00 SIT, kar so sredstva enoletnega samopriskpevka. Na ta način so približno izenačeni vsi naročniki, ki so telefon naročali v prvi oziroma v drugi fazi.

6. OSTALA KOMUNALNA INFRASTRUKTURA

Pereči problem sodobnega razvoja so številni odpadki, ki jih še vedno brezvestno in nekontrolirano odlagamo kjerkoli. Okoliške ceste, poti, kraške jame, zidovi, grmi... nam zelo dobro prikrivajo to, kar nihče noče imeti pred svojim pragom, pa vendar: ali ni naša neposredna okolica tudi del nas, del naše kulture, del odnosa do žive in nežive narave? Smo pozabili na kulturno dediščino naših prednikov, ki so nam pustili dokaj neokrnjeno naravo? Smo moralno odgovorni našim zanamcem, ki bodo ob takem ponašanju nas morali hoditi z masko? Je to ogledalo naše notranjosti, naše odgovornosti?

Na žalost je to resnica, ki vedno bolj bode v oči, ki pri nekaterih buri duhove, pri drugih rojeva jezo, tretji pa so že obupali.

Koliko časa bo narava še sprejemala tako obnašanje? Je odziv narave morda že tu? (steklina, bakteriološko oporečna voda, ...) Kdo naj bo pobudnik novih pogledov na okolje? (šola, razna društva ...) Kaj sem jaz kot jaz prispeval v dobrobit skupnosti? Verjamemo v tehnične rešitve, če bi imeli pred seboj osveščene človeka. Tako pa ...?

7. KAJ V LETU 1994

Pretežni del zbranega denarja bo KS namenila kritju prispevka za telefonijo. Za obsežnejša dela na drugih področjih preprosto ne bo sredstev. Tako naj bi leto 1994 izkoristili za dela, ki niso povezana z velikimi finančnimi izdatki:

- ureditev igrišča za vrtec Col
- dokončanje avtobusne postaje (veže) v združnem domu
- priprava projekta za mrliško vežico
- dokončanje del na zajetju vodovoda v Orešju
- ureditev kontejnerskih stojišč
- sanacija nekaterih divjih odlagališč smeti

8. ZAKLJUČEK

Celotna podoba našega kraja naj ne nastaja ponovno. Lokalna kulturna in naravna dediščina si zaslužita posebno pozornost, ki jo bomo izkazali le, če svoje bogastvo poznamo, ga cenimo in razumemo. Prepričan sem, da veliko krajanov mnogokrat tega ne opazi, je pa prav, da bi znali ceniti vrednote znanega in bi vedno znova odkrivali lepote neznanega.

Predsednik sveta KS Col

Silvo PELJHAN

Zadovoljno 1994

STATISTIKA

Nekaj števil, ki spremljajo naše življenje

Stopili smo v prednovoletni čas. To je čas, ko se poslavljamo od starega leta, ko kujemo načrte za naprej, in tudi čas, ko se ozremo nazaj v minulo leto, da vidimo, kaj vse smo naredili, kaj smo se novega naučili, in potem delamo zaključke in statistike. Tudi pri nastajanju Colskega časnika najprej potegnemo črto pod minulimi dogodki in potem izluščimo stvari, ki so bile nekako najpomembnejše oziroma najmarkantnejše v preteklem letu. Letos smo se odločili, da vsemu temu dodamo še nekaj statističnih podatkov. Da ne bo videti preveč suhoparno, smo napravili primerjavo zadnjih štirih let, omejili pa smo se na rojstva, smrti in poroke.

Leto 1990 bi lahko označili kot moško leto. Rodilo se je sicer le šest dečkov in devet deklic, se pravi vsega skupaj petnajst rojstev, toda od enajstih umrlih so samo trije moški in kar enajst žensk. Torej bi to leto lahko označili kot 3:1 za moške.

Že naslednje leto so ženske krepko dominirale. Od vsega skupaj dvanajstih rojstev se je rodilo deset deklic in samo dva fantka. Umrlo pa je to leto šest ljudi: štirje moški in dve ženski. Torej lahko rečemo, da je ženski spol glede na prejšnje leto krepko povedel. Skupni rezultat dveh let bi torej bil 1:9 za ženske.

Leta 1992 se je prav tako kot prejšnje leto rodilo dvanajst otrok, le da je bilo tokrat več dečkov, kar sedem, in samo pet deklic. Žal pa je tudi smrt to leto bolj kosila med ženskim spolom. Umrlo je pet žensk in le trije moški. Rezultat 5:9 za ženske.

No in še letošnje leto. Glede na štiriletno obdobje zopet rekordno število rojstev, kar petnajst. Od tega osem fantkov in sedem deklic. Umrljivost pa je ostala enaka kot leto poprej, se pravi, trije moški in pet žensk. Torej bi lahko sklenili, da je rezultat štiriletnega obdobja 10:11 za ženski spol. To pomeni minimalno dominacijo ženskega spola v teh štirih letih.

Pa pogledajmo še povprečje. Na leto se je rodilo povprečno 13,5 otrok, umrlo pa je 8,25 ljudi. Torej se je število prebivalcev na leto povečalo za 5,25 oseb. Vsega skupaj pa se je colska župnija povečala za enaindvajset duš.

Ozrmo se še na poroke. Leta 1990 in 1991 je na skupno življensko pot stopilo enako število parov, to je pet. Leto 1992 pa je bilo glede na zadnje štiriletno obdobje rekordno. Svoj "DA" si je dahnilo kar sedem parov. V letošnjem letu pa zopet zasledimo stagniranje, saj so se poročili le štirje pari. To pomeni v povprečju 5,25 porok letno, vsega skupaj pa jih je bilo v štirih letih enaindvajset. Verjetno ni treba posebej poudarjati, da se je poročilo enako število moških in žensk.

S pomočjo gospoda **Stanka IPAVCA**
uredil **Simon ŠKVARČ**

Zbrali pa smo še nekaj podatkov iz popisa prebivalstva pred dvema letoma. Verjetno so ti podatki tudi danes dokaj podobni tistim iz aprila leta 1991.

KS Col je takrat štela 824 prebivalcev, ki so živeli v 217-tih gospodinjstvih. Od teh so bili 303-je zaposleni.

Zanimiv je pogled na tabelo rasti prebivalcev v sami vasi Col. Na prelomu stoletja je tu živelo 127 ljudi in ta številka se je ponavljala skozi vsa leta, vse do leta 1961. Potem pa zasledimo v letu 1971 povečanje na 397 prebivalcev, v letu 1981 na 439, v letu 1991 pa nas je bilo že 483. (Indeks rasti je 340.) Vendar pa ne smemo prezreti, da so ti podatki samo delno točni, kajti današnji Col je bil razdeljen na dve vasi - Col in Orešje. No in v Orešju je bilo leta 1900 218 prebivalcev, številka pa je do leta 1961 narasla na 277, ko sta se potem oba zaselka združila. Zato "beležimo" po letu 1961 skokovit porast prebivalcev Cola.

Bolj žalostno glede natalitete pa je primerjanje podatkov za ostale zaselke, ki so danes združeni v KS Col. V Gozdu je na prelomu stoletja živelo 183 prebivalcev, leta 1931 že 207, potem pa upadanje vse do leta 1991, ko so jih našteali le še 135. Še bolj žalosten je pogled na Križno goro. Leta 1900 so tam našteali 117 duš, potem pa vsako leto manj. Najhujši osip je bil v letih 1961 - 1981, ko se je število prebivalcev zmanjšalo od 82 na 26. V času popisa izpred dveh let pa se je za Križnogorce opredelilo le še 12 ljudi. In za konec tega kratkega sprehoda v zgodovino popisov prebivalstva še pogled na Malo Polje. V začetku tega stoletja je tam živelo 162 prebivalcev. Ta številka ni bistveno padala ne rastla vse do leta 1981, ko so našteali 180 prebivalcev. Potem pa je prišlo do uradne razdelitve Malega Polja in Žagoliča in popis prebivalstva leta 1991 je pokazal da na Malem Polju živi 79, v Žagoliču pa 115 ljudi.

Za konec še en zanimiv podatek iz popisa v letu 1991. Od 824 prebivalcev, kolikor jih je takrat štela naša krajevna skupnost, jih je imelo lastne dohodke le 165. Našteli pa so takrat tudi 128 kmečkih gospodarstev, vendar se je le 23 krajanov opredelilo, da jim je kmetija edina dejavnost, oziroma edini vir dohodka.

Pa še to. Krajevna skupnost Col je v občini Ajdovščina četrta po številu prebivalcev. Pred nami je Ajdovščina, ki šteje 6184 duš, Vipava s 1712 prebivalci ter Lokavec, ki šteje 966 prebivalcev. Tik za nami pa so Vrhpolje, le z enim prebivalcem manj, kot so nas leta 1991 našteali na Colu, ter Podnanos, ki šteje 811 duš.

Vsekakor zanimive številke, ki povedo marsikaj ...

Zbral **Sandi ŠKVARČ**

Aktualne izpod Križne gore

Malonogometni turnir

Ukaz je bil jasen. Pravzaprav niti ni bil ukaz, le samoupravno so se dogovorili, da ta prispevek napišem jaz.

"Ti si bil organizator, ti napiši".

Dobro, ugovarjati tako ali tako nima smisla, bom pač napisal.

Tokrat, za spremembo, od zadaj naprej.

Menda se od zadaj vse dosti boljše obdela.

Pa se vrnimo v julij in ponovimo, kaj vse se je dogajalo tja v začetek turnirja.

TOREJ: Dvodnevni, dnevno - nočni, turnir je bil, udeležba ekip presenetljiva, vrstni red bolj ali manj pričakovan.

Kakovost nogometne igre v mejah colske normale.

Gledalcev je bilo okoli igrišča vse polno.

Za vse, ki jih zanima statistika, sem dolžan objaviti vrstni red ekip, seveda od zadaj:

6. mesto je osvojila ekipa najstarejših veteranov, to je, rojeni do leta 1957. Vsaj dvema ekipama na turnirju bi lahko bili očetje, nekateri pa so v teh dveh tekmah tudi igrali proti svojim sinovom. Temu primerno so bili tudi premagani, pa kljub temu predstavljajo najprijetnejše presenečenje turnirja. Pokazali so, kaj je eleganca v nogometu, element igre, ki je nam, mlajšim rodovom, neznan.

Čestitamo, očetje, in tudi že stari očetje.

5. mesto je pripadlo najmlajši ekipi, to je letnikom 1976 in mlajšim. Ne pravimo zastonj, da mladim spet stoji, saj so z rezultati, predvsem pa z igro, pokazali, da je bodočnost povsem v njihovih rokah.

Ko bodo dokaj velikemu nogometnemu znanju in agresivnosti dodali še nekaj nogometne elegance svojih očetov, jim je vladanje na colskem nogometnem prestolu zagotovljeno.

Le tako naprej.

4. do 3. mesto si delita ekipi letnikov 1957 - 1962 in 1963 - 1966. Kaj reči o ekipah, ki sta svoje najsvetlejše nogometne trenutke doživela, prva ob koncu sedemdesetih let, druga pa takoj za njo, v začetku osemdesetih. Kakih revolucionarnih nogometnih dosežkov od njih ni za pričakovati, lahko pa še vedno zmešata štrene kaki drugi ekipi. Če smo povsem odkriti, prej v boju za zadnje kot pa prvo mesto.

Če za koga, potem za ti dve ekipi velja Coubertenovo olimpijsko pravilo: Važno je sodelovati.

(In še dodatek : Ekipi si zaradi istega števila osvojenih točk delita mesti, čeprav je razmerje danih in prejetih golov močno v korist letnikov 1957 - 1962. Je pa tudi res, da je ekipa letnikov 1963 - 1966 zmagala v medsebojnem srečanju in bi si lahko vsaj v

moralnem smislu lastila tretje mesto. Še droben podatek, ki nazorno kaže, da se od stare slave in slabe pripravljenosti ne da živeti. ekipi sta imeli daleč največ poškodovanih igralcev).

Srce bi, a noga ne more.

2. mesto je pripadlo ekipi letnikov 1971 - 1975. Ekipa velikih, a na tem turnirju ne povsem izkoriščenih možnosti. V delno opravičilo jim lahko štejemo dejstvo, da je eden stebrov ekipe v času turnirja podpiral Janšo.

Dokajšnjo iznajdljivost so pokazali pri izbiri dresov in če bi naš Abrambnež vedel, kakšno reklamo so mu mladci delali, bi poleg omenjenega stebra poslal na turnir tudi častno četo.

Za naslednje leto pripravljajo baje posebno taktiko, upamo pa lahko, da se ne bodo pripravljali v kakšni specialni enoti, saj so že letos vse naloge preveč vestno izpolnjevali.

V naslednjem letu pa pod Abrambnim vodstvom do prvega mesta.

O 1. mestu pa povsem na kratko. Letniki 1967 - 1970 so premočno, lahko bi se reklo brez prave konkurence, osvojili pokal zmagovalcev. Z igro, ki ni dopuščala presenečenj, so pritegnili tudi dokaj številne gledalce.

Za vnaprej lahko upamo le to, da se ekipa ne bo raztepla po tujini in da bo prisiljena naslednje leto pokazati več svojega bogatega nogometnega znanja.

Za njih pa znani rek zmagovalcev: Težje kot na vrh priti, je tam ostati.

Med ostale zanimivosti s turnirja, ki zanimajo zbiralce tovrstne krame, spada verjetno podatek, da se je vodilo evidenco doseženih zadetkov, to je točkovanje za najboljšega strelca. Tretje mesto je tu, neuradno, osvojil Leban Branko, iz ekipe letnikov 1957 - 1962. Neuradno pa zato, ker so se zapiski tekmovanja nekje zgubili in poročevalec piše po spominu. Če je objavljeni podatek napačen, se nosilcu tretjega mesta v tekmovanju za najboljšega strelca opravičujem, obenem pa ga prosim, da me na to opozori, ker bomo v Colskem časniku, ki bo izšel leta 1994, objavili popravek.

Drugo mesto je v tem tekmovanju osvojil Leban Igor, ki je zastopal barve Obrambnega ministrstva, prvo pa le z golom naskoka Peljhan Matej, ki je nastopal v ekipi zmagovalcev turnirja.

Vsem trem igralcem, ki imajo najboljši občutek za žogo in zadetek, pristrčne čestitke.

Sam turnir se je, z dosti manjšimi in nekaj večjimi zapleti končal v zgodnjih nedeljskih urah, razprave in komentarji pa so se širili po Colu še kar nekaj časa.

Pa s turnirja presedlajmo na tiste stvari, ki so se dogajale pred turnirjem in s samim tekmovanjem niso

imele neposredne zveze. To je seveda organizacija prireditve in priprava igrišča za sam turnir. Tu se je pojavilo kup stvari, ki jih je bilo treba opraviti. Prav je, da na tem mestu omenim vse tiste ljudi, ki so pripomogli, da se je turnir sploh lahko začel.

Ker je treba nekje začeti, bom začel s sodniki: Igor in Matej, potem zapisničarja David in Denis, pa Srečo z roštiljem, Maks s pijačo in Nace, ki je priskrbel kruh. Tu je nepogrešljivi Marjan s plakati, Janez z motorko, da smo med grmovjem laže iskali žoge, pa vsi znani in neznani pobiralci žog, ki so se z baterijami v rokah vlačili skozi grmovje. Omeniti je potrebno gasilce, ki so posodili lestev in luči, ter vse tiste, ki ste kakorkoli pomagali pri izpeljavi turnirja. Tudi Trillek se je vključil v te napore, saj je posodil reflektorje, del električne napeljave, prevzel pa je tudi vlogo generalnega sponzorja. Tu so še balinarji, od katerih še vedno pričakujemo račun za porabljeno elektriko.

Posebno mesto sem rezerviral za Perota, brez katerega turnirja ne bi bilo, ali vsaj ne tako kmalu. Poskrbel je, da smo se ob pol dveh zjutraj lahko videli, pa tudi večino električne napeljave je priskrbel on. V zahvalo je iz enega dolgega kosa kabla takoj napravil tri krajše. Zakoni fizike je neusmiljen.

Vsem zgoraj omenjenim se iskreno zahvaljujem in upam, da lahko na njihovo pomoč računam tudi prihodnje leto.

Opravičujem pa se vsem, ki sem jih v sestavku pozabil omeniti, pa so kakorkoli sodelovali pri organizaciji in izvedbi turnirja. Hvala tudi njim.

Zahvaljujem se tudi vsem, ki bi pri izvedbi turnirja lahko nagajali, pa tega niso storili.

In na koncu še posebna zahvala.

Vsi skupaj se toplo zahvaljujemo tistim osebam, ki so v noči s četrta na petek na treh mestih prerezale kabel in s tem pokazale, da se na Colu lahko računa tudi na tovrstne aktivnosti.

Tem uradno "neznanim" osebam, drugače pa našim sovaščanom, moram sporočiti, da se imajo spletu srečnih okoliščin zahvaliti, da kabel v času rezanja ni bil pod električno napetostjo. V tem primeru bi se turnir verjetno odvijal v spomin na....

V upanju da se vidimo spet prihodnje leto, vas pozdravlja črnc za šport.

Lucijan TROŠT

Zmagovalci: 1967-1970

Zlata poroka

Par vrstic v letošnjem Colskem časniku bomo namenili tudi dogodku, ki ga poredko doživimo, in četudi ga, gre največkrat mimo širšega kroga ljudi neopažen. Razen najožjih sorodnikov in bližnjih sosedov nihče ne ve, da se sploh kaj dogaja. Pa vendar je petdeset let skupnega življenja - zlata poroka, tak jubilej, da je vreden, da se ga omeni v vašem časniku.

Letos avgusta sta zlato poroko praznovala tudi Franciška in Andrej Bajec, po domače Pucova, iz Orešja. Kot bližnjemu sosedu mi je nekaj prišlo na uho in takoj sem se odločil, da morata oreška slavljenca povedati nekaj besed za Colski časnik.

Dolgi novemberski večeri so pripravi za obujanje spominov.

In tu je zapis pogovora z našima slavljenecema, ki je nastal v enem teh večerov.

Ona, Franciška Žejn, doma iz Orešja, on Andrej Bajec, doma iz Višenj. Spoznala sta se na Marjetno nedeljo v Črnem Vrhu in kot pravi kavalir se ponudi, da jo pelje domov. Seveda, na biciklu.

Tri leta sta "hodila skupaj". V tem času se je začela druga svetovna vojna in Andreja so kot gozdnega delavca prestavili v notranjost Italije na Monte Baldo, v bližino Avie. Po Primorskem so se namreč začeli pojavljati prvi partizani, ki so delavcem prepovedali žgati oglje v domačih gozdovih.

Na novem delovnem mestu ga je spomladi 1943 obiskala Francka in mu povedala, da je noseča. Seveda sta se takoj dogovorila za vpis oklicev in poroko.

Ker se je nahajalo naše področje pod močnim vplivom "ribellov", Andrej ni dobil dopusta, da bi lahko vpisal oklice. Tako je kak mesec pred poroko pobegnil iz Avia in se na črno podal domov, da je lahko opravil svojo dolžnost. Pri vračanju na delo je imel na vlaku srečo, da se je peljal s prijateljem karabinjerjem, saj bi ga drugače policija gotovo ujela, ker je bil brez potrebnih papirjev za potovanje.

Z dopustom za poroko potem ni bilo težav, saj je župnik Petrič napisal prošnjo krajevnim oblastem v Trento, tako da je Andrej dobil tri tedne dopusta.

Poroko je v colski cerkvi dne 14.8.1943 opravil župnik Petrič. Kosilo so imeli v gostilini Pri Tratniku. Zaradi "copri fuoco" (policijske ure) ni smelo biti muzike, ob prvem mraku pa so morali slavje končati, saj je bilo ponoči prepovedano gibanje na prostem. Nekaj malega veselja so potem pripravili še doma. Na poročno potovanje nista niti pomislila.

Po končanem dopustu se je Andrej vrnil nazaj na delo, a je Italija že čez 14 dni kapitulirala. Andrej se je takoj po zlomu začel vračati domov, vendar pa ni šlo vse gladko. Na delu se je prehladil in dobil močne plevrite, tako da je na poti domov komaj sledil ostalim sovaščanom, s katerimi je delal skupaj.

Povratek skozi Gorico je bil nemogoč, saj so tam že potekali boji med partizani in Nemci. Tako so se vračali skozi Doberdob in čez Kras. Kot zanimivost je Andrej povedal, da se je del poti od Dornberka do Ajdovščine pripeljal celo z vlakom. Pozneje je moral

zaradi vnetja na operacijo, ki jo je dr. Lokar opravil brez "omot'ce" (narkoze) in kar na stolu.

V zakonu se jima je rodilo 6 otrok, najstarejši sin Francelj pa je umrl, star eno leto.

Sedaj imata devet vnukov, v kratkem pa pričakujeta tudi že prvega pravnuka.

Kot zanimivost naj omenimo, da sta tudi zlato poroko imela 14.8. Le da 50 let pozneje. V imenu uredništva Colskega časnika slavljenca iskreno čestitamo, želimo še mnogo pravnukov ter jima kličemo: nasvidenje ob naslednji obletnici! Petinsedemdeseti.

Lucijan TROŠT

Kako dočakati tako visok jubilej ?

Ljubezen in smeh, ostalo pride samo...

Občni zbor društva Trillek

Kot se za pravo društvo spodobi, tudi v društvu Trillek vsako leto pripravimo občni zbor. Letos, aprila meseca, smo se tako zbrali v prostorih osnovne šole in kresali mnenja o tem, kaj smo naredili v preteklem letu in kaj naj bi delali v prihodnje. Kljub pomembnosti celotne zadeve je najvažnejša točka dnevnega reda zakuska, oziroma prigrizek, za katerega odlično poskrbi naš ekonom Srečo. Sam občni zbor pa je kljub temu, da ima rep in glavo, bolj podoben prijetnemu klepetu kot pa zapetemu in na vse pretege resnemu sestanku. Tako je seveda tudi delovanje našega društva, ki temelji na prijateljskih odnosih in sproščnemu delu. Čeprav včasih tudi nekoliko bolj "zapnemo" kakšno zadevo, kakšen problem bolj potenciramo, kot bi ga lahko, pa je vse skupaj v mejah dobrih odnosov.

Letošnji občni zbor je postregel še z eno zanimivostjo. Namesto "uradnega govora" predsednika je tokrat za to zadevo poskrbel Max, na svoj način. Njegov prispevek h konstruktivnemu in vedremu razpoloženju na občnem zboru objavljamo v celoti. Poročilo velja seveda za obdobje april 92 - april 93.

Dober večer, vsi skupaj lepo pozdravljeni!

Gospod predsednik Žgavec mi je zaupal, da namesto njega spregovorim nekaj o delu društva Trillek v preteklem letu. Pravzaprav niti ne vem, kje in kako naj začnem. Mislim, da se vsi strinjate, da je bilo to delovno in uspešno leto. Začeli smo s pripravami na Colsko nedeljo. Sestanke smo imeli v "Štabu", v gostilni Štefančič. Priprave so potekale brez večjih zapletov in tudi Colska nedelja je solidno uspela. Nekoliko smo zamerili le Matjažu, ker si je za svoj "Veliki dan" izbral prav soboto pred veselico. Nekaterim članom je tako onemogočil, da bi se 100 % pripravili in skoncentrirali na Colsko nedeljo. Sicer pa več o tej veselici ne bom govoril, ker vsi veste, kako je bilo. Važno je, da nismo bili žejni in lačni in da nismo prisluzili izgube.

Čeprav ne v okviru društva, so naši člani aktivni vsepovsod in sodelujejo na različnih delovnih akcijah, kot so zalivanja plošč, cimpranje streh, kopanje temeljev itd.

Konec poletja je naše društvo doživelo prvi udarec. Nepreklicno je odstopil tajnik društva in funkcionar LDS Sandi Škvarč. Vseeno pa smo takrat uspešno izpeljali Podoknico, ki je seveda uspela, kot že vse do sedaj.

V mesecu novembru so se pričele priprave na Miklavževanje, hkrati pa smo sprejeli nazaj odstopljenega tajnika, ki se nam je za protiuslugo ponudil za vlogo angelčka. Še dobro, da je tajnik v sorodu z Miklavžem, kajti drugače ga le-ta ne bi sprejel nazaj. Miklavževanje je zaznamovalo slabo vreme, dan potem pa je bil v znamenju volitev. Vidi se, da smo volili same klopotce...

Konec leta smo spet uspešno pripravili Novoletno proslavo in izdali Colski časnik. Na žalost prodaja ni bila najboljša, kljub temu, da smo vsi seznanjeni, kako se da doseči velik komercialni in prodajni uspeh

časnika. Se pač nekoliko bojimo odločilnih potez. Upam pa, da bo letos glede tega vprašanja opozicija v društvu močnejša.

V začetku leta 1993 smo sodelovali na otvoritvi druge privatne trgovine na Colu in tu nekje se naše delo v tem periodnem obdobju tudi konča. Omeniti je treba, da je večina članov društva Trillek tudi v pevskem zboru Razpotje. V začetku letošnjega leta smo gostovali v vinorodnih Brdih, kar si bodo Brici dobro zapomnili. Na prireditvi je namreč zmanjkalo vina, seveda po zaslugi MPZ Razpotje. Gostovanju v Brdih so sledili "Rogovilčki" v Bifeju 10, da o "dolgih nogah" ne govorimo.

Za zaključek svečanega govora naj povem, da tudi priprave na Colsko nedeljo 93 že aktivno potekajo, hkrati pa poudarjam, da ob vseh problematikah, ki se jih v društvu lotevamo, problem mežnarja in zvonov nista v naši pristojnosti.

Hvala !

Silvan PRAČEK - Max

Dosmrtni predsednik

Vročekrvna debata

Novice iz Balinarskega kluba Col

Balinarski klub je bil ustanovljen 29. januarja 1993 in šteje 14 članov, oz. igralcev. Tekmovali smo v občinski ligi in se udeležili 12-tih turnirjev četvork po raznih krajih občine. Osebnostno menim, da smo doslej na teh tekmah nabirali izkušnje, kakšnega večjega uspeha nismo dosegli. Mislim pa, da je bil naš cilj dosežen. V ligi nismo bili zadnji, na vseh turnirjih smo kakšno tekmo tudi dobili, vendar je do finala težka pot. Vseeno smo na Colu dosegli 2. mesto, 3. mesto na Cesti in v Dolenjah, 4. mesto pa v Budanjah in Dolgi Poljani.

Dvojica Bajc - Tratnik se je udeležila tudi kvalifikacij za državno ligo, se na planini uvrstila v nadaljnje tekmovanje v Novi Gorici, tam prebrodila prvi krog, prišla med 8 najboljših ekip, naprej pa ni šlo.

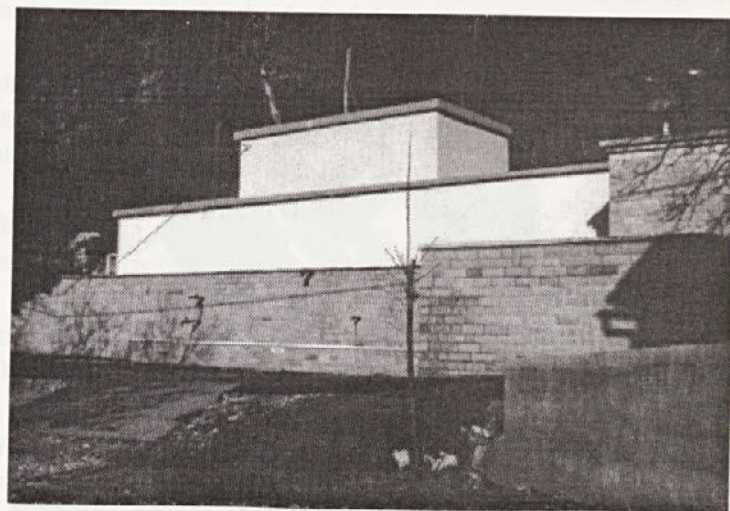
Vsem članom Balinarskega kluba Col bi svetoval čim več igranja, kajti le tako bomo vsaj poskušali držati korak z najboljšimi v občini. Omenim naj samo balinarski klub Bor iz Budanj, ki je letos slavil 20. obletnico kluba in v tem času nanizal vrsto uspehov.

V imenu kluba se zahvaljujem vsem, ki so nam kakorkoli pomagali pri ureditvi igrišča in ustanavljanju kluba.

Igralcem kluba in tistim, ki bi želeli v klub, želim čimveč truda in prijateljstva med seboj, saj imamo še marsikaj za urediti na igrišču in v klubu. Naj bodo torej sloga, prijateljstvo in delavnost vodilo za večje uspehe v letu 1994. Srečno!!!

Silvo TRATNIK

Obnova studenca

Precej kritik je bilo izrečenih, da se na studencu troši denar brez potrebe. Toda - dela se enkrat in takrat tako kot je treba

Colska nedelja '93

Naša največja prireditelj Colska nedelja se je že dodobra uveljavila. Letos smo jo pripravili petič in z veseljem ugotavljamo, da je bila še bolj uspešna kot prejšnje. Ta uspeh se meri po bogatem programu, še pomembnejše pa je seveda preštevanje izkupička.

Večkrat se med letom pojavijo ugibanja, kolikšen je ta izkupiček, koliko je izdatkov in še posebej, koliko pri vsem skupaj kapne v žep organizatorjev. Zato vam tudi letos predstavljamo finančni rezultat uspešnosti prireditve s pripombo, da boste v njem zaman iskali rubriko "Zasluge organizatorjev", ker je ni. Naš edini zaslužek je zadovoljstvo ob pogledu na poln prireditveni prostor, na zadovoljne obiskovalce, no tudi nekaj pečenih in tekočih dobrot ter majica in klobuk za spomin ...

Colska nedelja se vsako leto začne z - izdatki. Natisniti je potrebno plakate, kupiti klobuke, majice, nabaviti pijačo, hrano, pripraviti prireditveni prostor, pripeljati drva ter priskrbeti ves drobni material (kozarci, pladnji, metle, žblji, itd.)

Stroški se nato nadaljujejo na sam dan prireditve, ko je treba poravnati honorarje izvajalcem. V nasprotju s prejšnjimi leti so bili letos ti stroški največji.

Ansambel Marela	200.000,00
Miran Rudan	20.000,00

Ko pa se prireditelj konča, se začne najbolj veselo dejanje Colske nedelje - preštevanje denarja. Letos smo lahko zelo zadovoljni. Na roko nam je šlo vreme, k sodelovanju smo povabili odlične glasbenike in tudi sicer pripravili zanimiv program, ki je privabil rekordno število obiskovalcev. Izkupiček smo tako le razdelili.

Zaradi boljšega pregleda smo izkupiček od vstopnine preštevali večkrat:

ob 18. uri	121.000,00
ob 19.30	42.000,00
ob 21.30	56.500,00
Skupaj	219.500,00

Tudi pri šankih smo izkupiček preverjali ob različnih urah:

ob 19. uri	75.000,00
ob 20. uri	45.000,00
ob 22.30	80.000,00
ob 23.30	40.000,00
po koncu žura	252.850,00
Skupaj	492.850,00

V srečelov je vložena ogromno truda, hkrati pa terja sorazmerno malo stroškov in tako je tudi najdonosnejši "posel" Colske nedelje. Čeprav bi bilo zanimivo tudi izkupiček srečelova "tehtati" ob različnih urah, pa smo to storili po koncu prireditve:

Srečelov	365.100,00
----------	------------

Pri prikazu peke kruha nam gre bolj za atrakcijo kot pa za zaslužek, vendar pa kruha vseeno nismo podarjali:

Pekarna	31.000,00
---------	-----------

Ko smo sešteli vse skupaj, se je prikazal bruto prihodek letošnje prireditve:

Vstopnina	219.500,00
Šank	492.850,00
Pekarna	31.000,00
Srečelov	365.100,00
Skupaj	1.108.450,00

Vendar pa je bilo dejansko stanje po prireditvi drugačno, saj je bil to samo izračun prihodkov. Omenili smo namreč, da smo imeli stroške že pred in med samo prireditvijo. Poglejmo zato sedaj skupen seštevek vseh izdatkov:

Pijača (vino, pivo, radenska itd)	146.000,00
Hrana (meso, odojek ...)	147.000,00
Tisk (plakati, majice klobuki)	17.600,00
Izdelava klobukov, nakup majic	30.500,00
Vrnitev drobiža	64.000,00
Honorarji (Marela, Miran Rudan)	220.000,00
Prevozni stroški (drva, plakatiranje itd.)	30.600,00
Ostali stroški (kozarci, pladnji ...)	17.200,00
Skupaj	672.900,00

PRIHODKI	1.108.450,00
IZDATKI	672.900,00
ČISTI IZKUPIČEK	435.550,00

To je bil torej finančni rezultat letošnje Colske nedelje. Poleg tega je prišlo na naš žiro račun tudi nekaj denarja iz naslova reklam, (cca 30.000,00), ki v ta izkupiček ni vštet. Sicer pa je glede reklam in glavnih sponzorjev ostalo marsikaj nedorečenega, zato bo potrebno prihodnje leto posvetiti nekaj več pozornosti tudi tem zadevam.

NOČ DOLGIH NOŽEV

Medtem ko smo imeli pred prireditvijo precej sestankov in dogovorov, pa smo se po prireditvi zbrali le še enkrat. Pogovorili smo se o napakah in kar je najvažnejše - kako razdeliti izkupiček. Skoraj vsako leto so bili ti sestanki dokaj burni, zato smo nekako v šali tokratno srečanje poimenovali "Noč dolgih nožev".

Štiriindvajsetega junija zvečer in pozno v noč smo tako premlevali letošnje napake, pomanjkljivosti, kikse in ob nekaj vročehrvnih debatah vse skupaj skrbno zabeležili za prihodnje leto ...

Precej teh napak je takih, da smo jih opazili sami in na potek prireditve niso kdovekako vplivale. Morda pa je kaj razjezilo tudi koga od obiskovalcev in če ne gre za "predrago vstopnino", bi bilo zanimivo slišati tudi njihava mnenja.

Drugo dejanje "Noči dolgih nožev" je bilo, kot že rečeno, razdelitev okrog 6000 DEM izkupička. Nabrušeni jeziki so hitro stekli in izkupiček se je iz minute v minuto manjšal. Poglejmo, kam smo ga namenili:

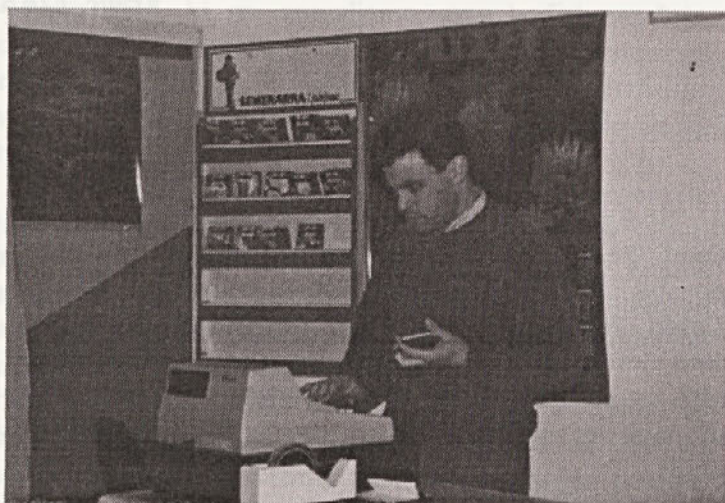
- Colski časnik nas bo tako kot vsako leto stal okrog 1.500 DEM.
- Odločili smo se, da kupimo nekaj lesa in naredimo zložljive mize in klopi, ki jih vedno primanjkuje.
- Nekaj denarja smo namenili dokončni ureditvi že nekoliko pozabljene jame in tudi igrišča.
- Gasilcem smo "odobrili" pomoč za izgradnjo kapelice.
- Na vse štiri ceste, ki vodijo na Col, planiramo postaviti reklamne panoje.
- Nekaj denarja smo namenili za "zlato rezervo".

- Nazadnje smo se skoraj soglasno odločili, da del izkupička namenimo tudi v sklad za nove orgle.

Nekatere od planiranih zadev smo že uresničili, druge pa še pridejo na vrsto. Omeniti pa je treba, da smo ob obisku pri novem župniku v sklad za nove orgle prispevali 180.000 SIT.

Direktor Sandi Škvarč.

NOVO V CENTRU VASI

Trgovina "DOM": nova trgovina s kmetijsko tehničnim materialom

Bife "10": pribežališč žejnih ni nikoli premalo. To dokazuje tudi bife v žadružnem domu

Trgovina "Podvelb": nova trgovina Lucije in Metoda Tratnik bo bistveno polepšala izgled centra vasi

Prejeli smo

ŽUPNIJSKI PRAZNIK NA GORAH

V nedeljo 25. julija je župnija Gore nad Idrijo praznovala svoj farni praznik, sveto Marijo Magdaleno.

Sončno nedeljsko jutro je napovedovalo, da bo praznovanje še lepše, saj sonce naredi človeka bolj razpoloženega za pristno praznovanje.

Središče praznovanja je bila sveta maša ob deseti uri, ki jo je vodil gospod Jurij Bizjak, colski rojak. Farani so bili navdušeni nad njegovo možato in preprosto osebnostjo in besedo, ki jo je oznanjal.

Popoldne smo se zopet zbrali v domači cerkvi k večernicam. Slovesnost je popestrilo petnajst pevcev moškega zbora s Cola, pod vodstvom Ivana Trošta. Že ob prvi pesmi, ki so jo zapeli, smo lahko vsi začutili, da so to zelo dobri, pogumni in veseli pevci. Z ubranim in občutenim petjem litanij Matere božje, smo lahko še bolj zaslutili, kako nas ima Bog po Mariji rad.

Po večernicah in krajšem koncertu nabožnih pesmi smo nadaljevali praznovanje v senci velike, košate lipe. Ob prigrizku in dobrem vinu so se pevcem glasovi še bolj odprli v prepevanje lepih slovenskih narodnih pesmi. Mogočna pesem se je razlegala po vasi in vsak, ki jo je slišal, je lahko prišel do zaključka, da pesem človeka osrečuje, bogati in ustvarja pristne odnose med ljudmi.

Veselo praznično vzdušje in petje se je nadaljevalo tja do večernih ur. Pevci so se odpeljali proti domu, v nas pa je ostalo veselo razpoloženje in spoznanje: takih dogodkov si še želimo.

Danilo KOBAL

KAKO SEM SE VŽIVEL V NOVO OKOLJE

Kako sem se vživel v novo okolje?

O tem pravzaprav nikoli ne razmišljam. Nikoli ne primerjam sedanega trenutka s preteklostjo. Vsak trenutek poskušam sprejeti kot božji dar in tako nanj odgovoriti.

Primerjanje se mi zdi odveč, kot duhovniku celo malce nepošteno, sicer pa zelo relativno. Če mi je to vprašanje postavljeno kot izziv, bom nanj odgovoril tako, da mi je četrto leto, odkar sem na Obali, enako lepo, kakor vsa druga leta iz preteklosti.

Zakaj bi se bilo težko vživeti? Božja previdnost me je postavila sem, v prav to mesto, kjer so ljudje, katerim po svojih močeh prinašam Boga. Ali so ljudje tukaj drugačni od starih znancev, sosedov in sovaščanov? Ne vem in o tem se ne sprašujem. Ali so manj verni? Kdo lahko to sodi? Tudi me to ne zanima.

Vesel sem, da sem lahko spoznal prav te ljudi, da prav med njimi lahko živim, ker vem, da se nisem

sam postavil sem. Določa Bog in zato je njegova izbira vedno najboljša in zato zame ne more biti na svetu lepšega kraja in boljših ljudi, kot so prav tile, med katerimi sem.

Da me ne bi narobe razumeli. Na domač kraj sem navezan s hvaležnostjo. Naj ga Bog blagoslavlja v novem letu, ki se odpira, da bo v župniji vedno bolj živa prava in trdna vera, da bo navduševala zlasti mlade ljudi in jim kazala pot v prihodnost!

Franc LIKAR

UTRINEK S TOLMINSKEGA KONCA

"Spregovori o sebi, o svojem občutju, delu," mi je dejal Peter, ko me je nekega večera po telefonu povabil, naj bi tudi jaz prispeval kakšen članek za Colski časnik. Nekako sem privolil in obljubil, vsaj zato, ker pač to ni navaden časnik, ampak "Colski" in sam se še vedno štejem za Colčana, čeprav že dobrih dvanajst let ne živim doma, ampak tja prihajam le na obisk.

Spregovoriti o sebi je težko, o svojem delu pa velikokrat za marsikoga dolgočasno, vsaj za tistega, ki ga to ne zanima ali pa misli, da delo duhovnikov dovolj dobro pozna.

Leto in pol mineva kar sem začel novo službo, oziroma bolje poslanstvo, kot kaplan v T'minu (kot pravijo domačini Tolminu). Kot vsak mlad človek, ki stopa na novo življensko pot in začenja nov poklic, sem tudi sam imel neko vizijo, kaj pomeni biti duhovnik; v meni so bila različna pričakovanja in želje, seveda pa sem čutil tudi strah pred odgovornostjo, ki se je s to službo nalagala name. A sčasoma, ko začneš z delom, stvari stečejo in strah mine.

Pogosto vprašanje, ki mi ga ljudje še sedaj zastavljajo, je, če sem se že vživel v novo okolje in kako se v njem počutim. Pregovor pravi, da "ima vsaka vas svoj glas", in če to velja za govorico, velja toliko bolj tudi za navade ljudi kjerkoli po svetu. Prepričan sem, da se človek lahko vedno prilagodi novemu okolju in novim navadam, če je le pripravljen na to. Mislim, da je tudi v našem vsakodnevnem življenju prav ta sposobnost eden izmed bistvenih pogojev za dobro sožitje. Znati se prilagoditi pomeni znati sprejeti bližnjega takšen, kot je, pomeni tudi pogledati na stvari z njegovega zornega kota, se vanj vživeti in skupaj z njim zaživeti.

V vsakem poklicu najdemo mnogo zanimivega in privlačnega, seveda če ga opravljamo s srcem. Toliko bolj to velja za poklice, kjer se pri svojem delu srečuješ z ljudmi. Pestrost ustvarjamo sami s svojo različnostjo in enkratnostjo, ki je v vsakem izmed nas. To velja tudi za duhovniški poklic. Kot mlad kaplan

imam seveda največ opraviti z otroki in mladino. Tolminska župnija je tudi v drugih pogledih vsestransko razgibana. Z marsičem sem se šele tu prvič srečal in seznanil. Vrsta ljudskih pobožnosti ima tu zelo staro tradicijo in zgodovino. Sem sodi zagotovo najprej Bratovščina živega rožnega venca, pa Družba krščanskih žena, Frančiškova družina in številne druge skupine in odbori, kjer so aktivni laiki.

Zadnji dve leti pa sta zaživelj še dve novi skupini in to kar živahno. To so bili najprej skavti, ki združujejo predvsem mladino, zatem pa Župnijski karitas, ki se je moral že takoj ob nastanku soočiti s problemom beguncev, ki jih je bilo (in jih je še) v naši župniji kar veliko. Žal pa je zadnje čase med nami tudi vedno več naših ljudi, ki so socialno ogroženi in potrebujejo takšno ali drugačno pomoč.

Vsako delo, ki ga opravljamo, nas bodisi osrečuje, bodisi mori. Vprašanje je, s kakšnim srcem ga opravljamo. Avrelij Avguštin je znal zelo izzivalno povedati resnice. Njegov je tudi izrek: "Ljubi in delaj, kar hočeš!"

Kaj pomeni ljubiti? Pomeni dajati in prejemati: dajati ne samo svoje stvari, svoj čas, ampak dajati sebe. Prejemati ne nekaj, kar imajo drugi, ampak drugega. V svetem pismu sta svoboda in ljubezen nerazdružljivi. Biti svoboden pomeni ljubiti; ljubiti pa pomeni razdajati sebe in sprejemati drugega.

Naj zaključim tale kratek utrinek z željo in voščilom ob prihajajočem novem letu, da bi mi vsi znali vedno znova odkrivati poslanstvo svojega poklica, pa naj počnemo karkoli in kjerkoli, vendar vedno z zavestjo, da smo drug drugemu potrebni in drug za drugega odgovorni.

Pa še to; če vas kdaj zanese pot ob dolini Soče navzgor, se le ustavite v T'minu, da bomo lahko rekli kakšno po domače.

Zorko BAJC

V TEMELJU SEM ZADOVOLJEN

Duhovnik sem dobri dve leti. Kako živim? Kako doživljam svoj poklic? Na različne načine bi lahko začel pisati to vremensko poročilo: koliko denarja imam, kakšni so moji uspehi...?

Če bi odgovoril na zgornji, ali na podobna vprašanja, ne bi veliko povedal. Čutim, da si moram postaviti bolj osebno vprašanje: ali sem kot človek srečen?

V temelju sem zadovoljen. Kljub težavam, menim, da je lepo biti duhovnik, da doživljam rast in utrjevanje svoje osebnosti, včasih tudi globoko srečo.

Ni pa lahko. Najprej sem izvor težav jaz sam. Sem človek z napakami in grehi, človek, ki težko doume lepoto in smisel svojega poslanstva. Drugi izvor težav so velikokrat ljudje, s katerimi živim. S tem seveda nočem trditi, da so vsi okrog mene pokvarjeni, hudobni. Včasih se sliši rek: "Če je duhovnik z ljudmi, potem mu gre dobro". O tej trditvi lahko precej razmišljamo. Kaj pomeni: "Biti z ljudmi?" Strinjam se,

da ne more biti duhovnik sam zase, da smo ustvarjeni za skupnost. Toda apostol Pavel pravi, naj se ne prilagajamo svetu. Kaj pa je mislil on? Ljudje smo velikokrat versko brezbrizni, hladni.

Včasih doživim posmeh. Kot duhovnik, kot kristjan se ne morem v vsem prilagajati svetu, v katerem živim, ampak vidim svojo nalogo prav v nasprotnem: svet oblikovati po Kristusu.

Kako? Kje začeti? Najprej pri sebi. Z molitvijo. Dela ne zmanjka; včasih imam vsega do vrh glave. Moje moči so omejene. Niti Kristus ni vseh obiskal in ozdravil.

Upam, da je iz zgoraj povedanega vsaj nekoliko razvidno, kakšno je moje življenje. Hvala vsem, ki mi na tak ali drugačen način pomagata, da bi moje življenje bilo čim bolj tako, kot bi moralo biti.

Če je Bog z nami in če se še sami "pomatramo", "ni hudir", da ne bi nekaj "ratalo". Z veseljem slišim in vidim, ko Col kot kraj napreduje, bodisi da gre za preurejanje pokopališča, studenec v Orešju, novo hišo, ... Še bolj pa sem vesel, če zvem, da sta se dva poročila, da je prišel na svet nov rojak. Da vsaj Colčani ne bi izumrli! Vedno znova pa se moramo vprašati: v čem je temelj resnične sreče, vir blagoslova in varnosti?

Vsem na Colu želim vesele božične praznike in blagoslova, sreče in uspeha pri vašem prizadevanju za vse, kar je dobrega, poštenega in lepega v novem letu 1994.

Tudi vaš **Bogdan VIDMAR**,
kaplan v Postojni

VSE SE SPREMINJA, ČLOVEK OSTANE

Dragi colčani, lep pozdrav!

Leta so hitra in življenje se obrne prej, kot bi si človek mislil. Osnovna šola in pobalinske nagajivosti so še povsem v zavesti; in vendar je od takrat že petnajst let.

Svetopisemski pridigar pravi, da je vsakemu delu določen poseben čas (prim. Prd 3).

Veseleč se svojega poklica, človek nehote pogleda v preteklost, se spomni prijateljev, posameznih dogodkov; in ne nazadnje, tudi svoje poti odločanja. Strežniki so bili in so še vedno nekaj posebnega. Nehote se človeku utrne misel, da je blizu Bogu, da sme zreti na najsvetejše dogajanje. S to mislijo, ob podpori molitve mnogih ljudi, zmore kal božjega klica vzbrsteti in pognati korenine.

Srednja šola utrdi pognalo, lahko tudi zamori, oplemeniti, četudi je mnogo izkušenj grenkih in bolečih. Spomnim se profesorja, ki nas je "tolažil", da vsako mlado drevo potrebuje opore "količka", ki ga drži pokonci in mu naravna hrbtenico. Takrat nisem razumel in vse težave, ki smo jih morali prestajati, so se mi zdele nepotrebne in preprosto rečeno, mučenje človeka. Dnevi, ki sem jih preživljal doma, so postajali redkejši in krajši, občutki navezanosti na domači kraj pa močnejši in pristnejši. Človek počasi postaja svet

zase, zaveda se, da ni padel iz veselja, da ima svoj dom, svojo preteklost, svoje spomine. Dan za dnem si manj na Colu, pa vendar bolj prepričan sem, da je zavest župnije, ki stoji za teboj, osrečujoča in pomirjujoča. Zdržiš tudi takrat, ko se zdi nemogoče. V odločitvi ne vidiš predvsem odpovedi, ampak izbiro. Podobni občutki, notranje razpoloženje, spremljajo človeka tudi med bivanjem v Ljubljani.

In takrat, ko naj bi bilo konec iskanja, konec študija, takrat se vsa stvar šele začne. Konec je učenja, konec vsega tistega, kar so človeku dajali drugi.

Preselitev v nov kraj ni le nova izkušnja, zahteva spoznavanje, vživljanje v ljudi. Človek je negotov, v strahu, kaj pa če ne bom zmožel. Veselje nove maše ostane rezervirano le še za večerne umiritve. Sreča, ki si jo doživel ob domačem oltarju, spomin, ki blaži srce in kaže naprej, spodbuja in vliva upanje.

Negotovost ob prvem dekretu pomaga človeku k spoznanju njegove majhnosti. Prebereš in sam ne veš, ali naj boš vesel ali žalosten. Pred človekom je preznina, nevednost, strah. Prvi tedni, ko je vse novo in drugačno, so dolgi. Kar si mislil, kar si bil naučen, česar si se spominjal, vse moraš še enkrat premisliti, prevesti v nove razmere. Ljudje te opazujejo, ti opazuješ njih, nepoznavanje počasi prepušča svoje mesto plahim poznanstvom, kasneje iskrenim prijateljstvom. Privadiš se, iščeš, kako bi dal največ samega sebe. Ko je napuh največji, ti odsekajo vejo, ali pa se kar sama zlomi. Trdo spoznanje, spomin na prebrane, naučene resnice; in počasna streznitev. Bog me ni poslal, da oznanjam sebe, ampak njega. Človek sem, ki je samo

orodje; glina, On podobar.

Občudoval sem lepoto hribov, navpičnost pokrajine in strmelnost nad vztrajnostjo ljudi. Naučil sem se veselja in optimizma, srečal plemenite ljudi. Tihe in preproste, modre in življenske, vztrajne, a poštene. Iskanje pa se je nadaljevalo.

Razgibanost hribovja je zamenjalo prostranost morja in mehka valovitost Istre. Svet, ki je povsem drugačen, drugačni so tudi ljudje. Leto se je zavrtilo in dan pred obletnico prineslo prvo samostojno službo.

Škof Metod me je presenetil, hkrati potolažil, kajti župnije, ki sem jim dodeljen, sem že poznal. Stičiče Krasa in Brkinov, štiri župnije in nov način dela. Naj naštejem: Draga, Hrpelje, Kozina Klanec, Rodik. Sam, med Bogom in ljudmi. Podružnice in župnijske cerkve se vrstijo, kakor bi jih kdo sejal. V meni dvoboj napuha in spoznanja lastne majhnosti. Človek dobi občutek pomembnosti, "važnosti", in vendar nisem tu zaradi sebe. Ta kos naše domovine je mnogim poznan po Škocjanskih jamah, gradu Socerb. Med ta dva mejnika se zarisuje tudi moje delovno področje. Spremlja me blaga valovitost in razigranost pokrajine, podpira dobrota ljudi. Velikokrat zmanjka dneva in takrat še vedno čutim podporo molitev iz domačih krajev, spomina, ki je še živ.

Veselim se dveh stvari: da sem Colčan in da sem duhovnik.

Milan PREGELJ

Nadebudni jamarji

Po nekajtedenskih pripravah se je prvo avgustovsko soboto na raziskovalno nalogo odpravila Jamarska sekcija društva Trillek. Sredi najhujše opoldanske vročine smo se z najsodobnejšo jamarsko opremo in z nekaj steklenicami piva podali na pot. Ekipo smo sestavljali: vodja odprave (človek z največ funkcijami) Janko Žgavec, Lucijan Trošt in Silvan Praček - Max. Naš cilj je bil, verjetno še neraziskano brezno med Robom in Suhim vrhom, natančneje, v Savičah.

Po prihodu na kraj akcije smo takoj začeli z delom. Nad jamo smo za lažje dviganje in spuščanje montirali dva škripca. Vodjo odprave smo navezali na debelo vrv, na glavo smo mu nataknilo fluorescentno čelado za boljšo vidljivost, še požirek piva za korajžo, cigaret v usta, luč v roke in začeli smo s spuščanjem. Vendar ni šlo vse tako enostavno, kot smo pričakovali. Že po nekaj metrih spuščanja, je na dnu, namesto Jankota pristala Lučotova doma narejena baterijska svetilka. Spust smo morali zaradi tega prekiniti, Lučo pa se je jezil, kot da bi se podrlo pol Perle. Edina rešitev je bila gasilska svetilka, ki ima pas in bi se jo dalo privezati. Janko je nesebično odstopil svoj rezervni avto (rumeni 127) in Lučo je oddrvel na Col po gasilsko svetilko.

Še dobro, da je na Colu hitro dobil prvega colskega gasilca Srečota, ki je posodil luč, za večjo varnost pa tudi pas. V silni naglici je Lučo potem pograbil luč in pas, Srečota pa pozabil v gasilskem domu. Če je sila je

pač sila...Z novo opremo je šlo potem veliko hitreje in v nekaj minutah, ko je vrvi že skoraj zmanjkalo, je vodja slavnostno oznanil, da je na dnu in da tam doli ni nič drugega razen Lučotove doma narejene baterije in da je verjetno prvi, ki je v tem breznu (če izvzamemo Lučotovo baterijo).

Dvigovanje iz brezna je bilo precej težje kot spuščanje. Na srečo je tehnika z dvema škripcema olajšala delo. No, kljub temu, bojzani, da bi kdo ostal v breznu, ni bilo, saj je na sosednji parceli gozdaril Srečo Fratarski, ki bi v skrajni sili našega predsednika iz jame izvlekel z vitlom.

Ko smo iz brezna izvlekli Jankota, se je vanj spustil še Lučo. Po njegovi vrnitvi pa smo opravili meritve. Brezno ima petnajst metrov navpičnega spusta, nato sledi krajši rov proti zahodu. Skupna višinska razlika od vrha do dna brezna je tako kakšen meter čez petnajst. Po videzu je to brezno zelo podobno Škvarškemu, le da je veliko manjše. Ni nam znano, če je brezno registrirano, zato je možno, da je bila naša ekspedicija prva v njem.

Po koncu dela smo pospravili vso opremo, popili, kar je ostalo, nalogo pa potem zaključili v prijetnem hladu Colske jame.

Eden od članov odprave pa je svoj podvig slavil še dolgo v noč, kar pa se tudi spodobi.

Silvan PRAČEK

anketa - anketa - anketa - anketa - anketa - anketa - anketa

Kaj bi najprej naredil, če bi postal predsednik karjevne skupnosti "VADO NEJ UŠTIMAJO, CEGANI!"

Tako je nekoliko jezno, a hkrati v šali dejal eden od vprašanih. Odgovor kaže na to, da ljudi najbolj jezi nerešen problem pitne vode. Vsi smo več ali manj seznanjeni, zakaj je colski vodovod tako problematičen. Vendar pa takrat, ko iz pipe namesto vode pihne samo zrak, pozabimo na kruto realnost in takrat so krivi vsi - od predsednika do tistega, ki zapira in odpira ventile.

Odgovori pa se niso nanašali samo na vodo, ampak tudi na druge pereče probleme v KS Col. Nekateri odgovori so bili tudi nekoliko hudomušni, a vseeno zanimivi...

Anketo je bila posneta v soboto, 26. novembra 93, pripravil pa jo je Matjaž Bizjak.

Je že tako, da znamo ljudje kritizirati vse po vrsti, še najraje pa tiste na oblasti, torej tudi samega predsednika krajevne skupnosti. Odločili smo se, da se podamo med Colčane in jih povprašamo, kaj bi on kot predsedniki KS najprej storili.

Najprej sem pred Zadržnim domom srečal **Ivana Trošta - Hišnika:**

"Najprej bi poskrbel, da se uredi zadevo z novimi orglami, saj je drugo več ali manj vse na mestu."

Kje drugje kot v gasilskem domu, sem dobil **Slavkoto Krapeža:**

"Če bi bil jaz predsednik KS Col, bi najprej zgradil nov gasilski dom, ker je to za vas zelo pomembno. Kot drugo, pa bi uredil nov vodovodni sistem."

Naslednji je bil na vrsti **Rafo Žejn**. Stopil sem do njega in mu zastavil vprašanje, vendar pa ...

"...Brez komentarja."

Francka Pregelj (upokojenka):

"Kontejner za smeti!"

Ker sem anketo delal pred Zadržnim domom, bi bilo narobe, če ne bi za mnenje povprašal tudi katero od trgovk. **Dragica Rušt:**

"... Počakaj, da se spomnim, ...pomagajte mi... Ne me snemat!"

Kaj bi naredila, nič mi ne pade na pamet, nič... O ja, vodovod!"

Da ne bi delal razlike in si nakopal zamero, sem stopil še v Bife 10 in posnel kopico izjav.

Edi Škvarč (upokojenec):

"Najprej bi bilo potrebno urediti kontejnerje za odvoz smeti."

Jože Česnik (šofer):

"Težko je kaj narediti, če ni denarja. Če pa bi ga imel na razpolago, bi najprej naredil semafor na križišču, kjer je promet zelo zapleten. Ko prihajam zvečer z dela, mi kar sečejo pot. Ustanovili bi lahko

tudi gorsko reševalno službo, vodovod bi začepil in še bi se kaj našlo..."

Kristjan Polanc (dijak):

"Telefon in pa mladinsko sobo, da bi se imeli mladi kje sestajati."

Damjan Logar (šofer):

"Nič ne bi naredil - naj zrihtajo vodo."

Marjan Pregelj (strojnik):

"Potrebno je urediti telefonijo, pa tudi tista podrtija zraven mlekarne je potrebna obnove."

Ivan Bajc (šofer):

"Kje si pa mene dobil... Precej je tega - manjkajo javne luči, pa tudi asfalt na Police in k Dolarju."

No, ker sem se že preveč časa zadrževal v bifeju, sem zopet odšel pred Zadržni dom, kjer naj bi pravzaprav snemat anketo.

Klavdija Žejn (delavka):

"Telefon!"

Rado Štefančič (gozdar):

"Če bi bil - pa ne bom, bi najprej zrihtal vodovod."

Franc Štefančič - mlajši:

"Orgle ! (smeh ...)"

Mirjam Kovšca (kem. tehnik):

"Mrliška vežica !"

Fani Bajc (upokojenka):

"Precej reči ... Na Police ni ne luči ne asfalta, če pogledam samo v to smer."

Janez Leban (upokojenec):

"Voda in telefon."

Lojze Vidmar (avtoklepar):

"Najprej bi zrihtal vodovod. Vodovod za Col, Žagolič, Gozd in Malo Polje."

Zdravko Kodre (delavec):

"Najprej telefon, potem bi prišla na vrsto voda, pa tudi še kaj asfalta."

V želji, da dobim čimbolj zanimive odgovore, sem odhitel še do Tratnika.

Branko Leban (mehanik):

"Uredil bi vodovod, da bi deloval brezhibno, ko bo prišla voda z Gore. Ves denar, ki pride v krajevno skupnost, bi namenil za to."

Pri Tratniku je bil izredno razpoložen **Beno Michelizza (kovinar):**

"Postavil bi spomenik Silvestru, saj takega trpina kot je predsednik krajevne skupnosti težko najdeš. Vsa čast Silvestru! Postavi se ti v njegovo kožo in pojdi nakrog, da bodo potem ljudje kričali nate. Zame je možakar."

Jože Tratnik (gostinec):

"Če zanemarim problem vodovoda, se mi zdi, da je na prvem mestu problem odvoza smeti."

Silvo Tratnik (delavec):

"Najprej bi uredil komunalne zadeve, torej odvoz smeti, nato vodovod, od občinarjev pa bi iztisnil še kaj denarja."

Jože Česnik (pleskar):

"Vodovod! Komplet novo napeljavo."

Danilo Hladnik (mehanic):

"Po moji pameti manjka še nekaj luči, torej javna razsvetljava."

Druga stvar pa je vodovod. Tudi če bi dali še nekaj denarja, da bi ga le uredili, tudi dol z Vodice."

Jurij Kobal (strojnik):

"Vodovod, pa tudi smeti je za spraviti."

Likar Rajko (upokojenec):

"Pogrešam več sodelovanja med Svetom krajevne skupnosti in krajan. Vsi samo kritiziramo, nihče pa ne pomaga."

Zelo pomembna je ureditev mrliške vežice."

To so bile torej izjave naključno izbranih Colčanov. Za sodelovanje se vsem najlepše zahvaljujemo.

Trudil se je **Matjaž BIZJAK**

KAM S CERTIFIKATI?

razmislite o naši ponudbi

Kot lastniki certifikatov verjetno že bolj ali manj veste, kakšne so možnosti vlaganja. Najbolje bi bilo lastninski certifikat vložiti v Petrol, v Hit ali v kakšno drugo bogato firmo. Navadnim smrtnikom pa na žalost to ni omogočeno. Nekateri se boste zato odločili za vlaganje v firmo, pri kateri ste zaposleni, za katero pa se ponavadi ne ve, kako bo prebrodila sedanjo recesijo in splošno ekonomsko krizo. Ostanete vam tudi možnost, da certifikat prodate za 10-20 % njegove vrednosti in s tem nekaterim, ki jih lahko kupijo omogočite lahek zaslužek, kar pa je hkrati tudi kaznivo. Verjetno pa še pomislili niste, da se vam možnost pametnega vlaganja ponuja prav pred nosom - na Colu.

VLAGAJTE V TRILLEK

Da, predlagamo vam, da vlagate v Trillek. Ker predlog sam po sebi nič ne pomeni, posebno če gre za denarne zadeve, naj vam ga podrobneje utemeljimo.

Po uradni ceni, ki je bila opravljena 29. februarja letos, je vrednost društva Trillek 148,750.000,00 tolarjev in sicer po postavki materialno - fiksna vrednost. Sem spadajo fiksna sredstva, vrednostni papirji, zakupi raznih pravic in denarna sredstva. Glede na vrednost delnic pri MP motor co., glede na lastništvo nad TV Trillek in glede na večinski delež pri nadziranju proge in opravljanju raznih storitev (gostinske storitve, reklamni panoji) na trasi Ajdovščina - Vodnjak pri dirki Giro di Italia, je bila ocenjena fiksna vrednost (materialna vrednost) na 62,350.000,00 tolarjev.

Še večja pa je vrednost renomeja - imena društva Trillek. Ime je ocenjeno na 50,000.000,00 tolarjev, odgovorni urednik Colskega časnika in strankarski funkcionar na 25,000.000,00 tolarjev, predsednik društva (in tudi večine ostalih colskih klubov in društev) na 10,000.000,00 tolarjev, na isto vrednost pa so ocenjeni tudi ostali člani društva.

Povedati pa je treba, da smo iz zaupnih virov izvedeli, da je društvo Trillek tudi delničar Hitove, v Italiji stacionirane firme Lucchi s.p.a., katere vrednost naj bi bila tri milijarde lir.

Zaradi vseh naštetih kvalitet, se za Trillek zanima tudi veliki italijanski televizijski magnat, ki hoče na vsak način dobiti v roke vsaj 51% Trilleka. Njegove interese v Parlamentu zastopa predstavnik ene od manjšin ter nekaj skorumpiranih poslancev. Z njihovo pomočjo mu bo verjetno uspelo.

Samo društvo Trillek je iz lastnih sredstev sposobno izvesti dokapitalizacijo le do 10% vrednosti, razen v primeru, da bi Colčani dovolj zgodaj in v zadostnem številu vložili vanj svoje certifikate. Vrednost certifikatov, ki so v vaših rokah, dragi Colčani, je približno 300,000.000,00 tolarjev. To pomeni, da bi zadostovalo že 40 - 50 % vaših certifikatov, pa bi Trillek ostal samo colski. Kot tak pa bi še naprej ostal gonilna sila vsestranskega razvoja Cola.

Razmislite !

Društveni borzni mešetar **Primož PUC**

Avanture ali kaj drugega...

Počitnice nekoliko drugače

Včasih človeka prime želja, da bi malo izzival usodo, da bi se šel, navkljub, kako bi se reklo, zrelem letom, avanturista, da bi, skratka, doživel kaj razburljivega, lahko tudi nevarnega. In če se vse to združi še z neodgovorno in neumno glavo, potem se, ob pravi mešanici vseh zgoraj navedenih elementov pač odpraviš na dopust na Hrvaško. In to ne kamorkoli, pač pa na Korčulo, ki leži takorekoč za prvo frontno črto spopadov med Srbi in Hrvati.

Tako nekako bi se glasil povzetek komentarjev, ki sem jih poslušal od večine tistih, katerim sem jim povedal, kje sem letoval, ter kako sem se vračal domov. Skupna ocena je bila v vsakem primeru skrajno negativna. Sam izbor kraja letovanja bi še nekako šel skozi, "poznavalci" razmer pa se nikakor niso strinjali z izbiro poti vrnitve.

"Si pa korajžen, da si si upal s familijo tam skozi. Korajžen, ma tudi neumen!"

In če sem nekoliko objektivni in vso stvar pregledam sedaj in od tukaj, bi se, če se že moram, najraje strinjal s tistim drugim delom ugotovitve.

Seveda pa ni v moji naravi, da bi se kar tako sprijaznil z zame neugodnimi ugotovitvami, in tako sem imel na zalogi kup bolj ali manj verjetnih izgovorov, ki so splošen negativen vtis poizkusili vsaj malo omiliti. Eden vsaj zame boljših, čeprav rahlo ciničnih izgovorov, je bil poleg zasedenega !!! trajekta tudi ta, da bi bil procent možnosti, da nas na cesti pri 110 km na uro zadene granata, približno enak možnosti, da bi sredi predvojne turistične sezone na prepolni Jadranski magistrali imeli karambol. Je pa res, da se povsem drugače sliši: na onega je padla granata. Pa čeprav so posledice povsem enake kot v prometni nesreči.

Na umiranje v avtomobilih smo se že tako navadili.

Verjetno so redki Slovenci, ki so se v tem poletju peljali čez "ponos Hrvaške", pontonski most pri Maslenici. Po spletu objektivnih in subjektivnih okoliščin smo mi prepeljali celotno Jadransko magistralo, od Splita do Rijeke, vključno z "delikatnim" odsekom Šibenik - Zadar ter pontonskim mostom v Maslenici.

Za večino norost, za nekaj ostalih tudi doživetje, na osnovi katerega nastaja ta zapis.

Odločitev za letovanje na Korčuli niti ni bila težka. Precejšnja oddaljenost od možnih krajev spopadov ter direktna trajektna linija iz Rijeke na Korčulo sta bila dejavnika, ki sta močno govorila za takšno odločitev. Pa spomini na prejšnja letovanja, mir in čisto morje. Svoje je prispevala še smešno nizka cena nastanitve in tako smo sredi avgusta odpotovali.

Pot do Rijeke je minila brez zapletov, če izzvzamemo dejstvo, da smo v pristanišče prišli le deset minut pred odhodom trajekta. Tudi pot do Korčule ni omembe vredna, če spet pozabimo dejstvo, da so nas na trajektu Liburnija kot "strane državljane", "olupili", kot "se gre", saj smo samo za vozne karte plačali skoraj polovico vrednosti poznejšega dvanajstdnevnega bivanja v hotelu. Da o spalnih kabinah niti ne govorimo; znesek bi se izenačil z zneskom hotelskega bivanja. Tako smo si pač privoščili spanje na palubi.

Glede na to, da je bila takrat celotna Dalmacija odrezana od celine in se je ves promet odvijal s trajekti, smo pričakovali na ladji polno vojske. A je ni bilo nič več kot v časih, ko je v Dalmaciji še domovala JLA.

Po prihodu v Korčulo nas je čakala pot čez cel otok, saj se je naš hotel nahajal povsem na drugi strani otoka. To je približno 50 km ceste. Na tem odseku pa smo srečali kvečjemu pet avtomobilov. V vaseh, skozi katere smo se peljali, je stalo dosti avtomobilov, največ iz "Zastava" programa, toda vsi so imeli eno napako - bili so brez registrskih tablic. To pomanjkljivost sem potem odkril tudi v mestu Blato, le da so se tu s takimi avtomobili veselo vozili okrog. Pozneje sem tudi odkril, od kod šoferjem tak pogum. "Redarstvenici" v Blatu so bili sami domačini in vozniki so to veselo izkoriščali.

Glede na to, da se Hrvaška nahaja v vojni, smo pričakovali povsod veliko vojaštva, vendar smo v vsem času, kar smo ga prebili na otoku, vojake srečali verjetno samo enkrat. In to na prireditvi.

Pevka zabavne glasbe Meri Cetinič, sicer domačinka iz Blata, je priredila dobrodelni koncert za potrebe Hrvaške vojske in tam smo jih ediničkrat srečali, saj so pobirali vstopnino. Na vprašanje o ceni vstopnice je eden odgovoril: "Slovenac, a? Trebaju nam još dvije granate, daj 20.000 hrvaških dinara."

S tistim denarjem so potem lahko kupili kvečjemu dva "patrona" za puško, saj je to že takrat predstavljalo manj kot 10 mark.

Cene v trgovinah so kar "dostojne" in se lahko enakovredno kosajo z našimi, uvožene stvari pa so bistveno dražje. V neki privat trgovini sem odkril celo izdelke Fructala, vendar bi za tisto ceno pri nas dobil verjetno dva izdelka. Ponudba blaga je nasploh zelo revna in enolična.

Plača prodajalke v "državni" trgovini je bila okrog 50 DEM, takrat okrog 130.000 HRD, in lahko si predstavljate, kako dolg je mesec, če stane škatla sardin 4.500 HRD, 1,5 litra Cole pa nekaj čez 9.000 HRD.

Odnos domačinov je bil zelo korekten, v pogovoru

pa so nam velikokrat zavidali, ker smo jo tako "poceni" odnesli iz jugokotla. Tu pa tam smo slišali kakšen očitek na račun hladnih odnosov, za katere pa je seveda kriva Slovenija.

Glede na informacije, do katerih se lahko dokopljеш, ni to nič nenavadnega. Televizijska poročila so vsakodnevno prinašala poročila o bojih z Muslimani v Bosni. Vedno so napadali Muslimani, Hrvatje so se le branili. Nasploh so Muslimani sedaj sovražnik številka 1. Srbi si z UNPROFOR-jem nekako delijo drugo mesto.

Takoj za vojnimi poročili, ki so zavzele ponavadi pol dnevnika, je bil na tapeti UNPROFOR, za katerega v nobenem primeru niso našli dobre besede, ter seveda "ponos Hrvatske", Maslenički most, katerega so ga ravno v dneh našega dopustovanja spet na novo postavljali.

O Sloveniji sem na TV v dvanajstih dneh slišal samo enkrat, in še to ob koncu dnevnika, ko so sporočili, koliko delavcev Hrvaške narodnosti bo v Sloveniji izgubilo delo.

Časopisi so prinašali isto, le da sem tam zasledil nekaj več novic o Sloveniji. Seveda predvsem negativnih.

Med "cvetke", ki smo jih zasledili v Hrvaških medijih, spada gotovo tudi vest, da so Hrvati začeli s kopianjem predora pod Velebitom. Zanimivo je dejstvo, da bo predor na severni strani Velebita pokukal na dan na ozemlju, kjer gospodarijo Srbi.

Prostor, namenjen za EPP.

Vsak, ki lahko zdrži 14 dni brez televizije in časnika in ki mu je zadosti tega, da na plaži hodijo po njemu, bo v Prigradici, majhni ribiški vasici na Korčuli, našel svoj prostor pod soncem. Mir, čisto morje, prijazni domačini, vljudnost in domačnost v hotelu, odlična hrana z morskimi specialitetami ter, ne nazadnje, cene, so argumenti, ki lahko prevagajo v vsaki odločitvi. Poizkusite, gotovo se boste na Korčulo še vrnil.

Ko se je bližal čas vrnitve, smo seveda najprej pomislili, kljub slabim izkušnjam, na trajekt. Pozabili pa smo na dejstvo, da je bil konec avgusta in so se vsi Hrvati, ki so si lahko privoščili dopust, vračali domov. Vse trajektne linije proti Rijeki so bile naslednje dni zasedene.

Tako nam je ostala izbira med vožnjo s trajektom, vendar šele prvi dan septembra, ali z vožnjo po Jadranski magistrali. Zaradi obveznosti si čakanja na trajekt nismo mogli privoščiti. Ostala je cesta. Po poročilih agencij so Srbi v Šibeniškem in Zadarskem zaledju mirovali, saj se je čez par dni bližala nevem-katera konferenca v Ženevi in vožnja skozi Zadar je bila mogoča, čeprav na lastno odgovornost.

Cesta od Splita do Šibenika je bila prazna in vožnja je minila brez nevšečnosti, še policajev nismo videli nikjer. V Šibeniku smo se zastoj ozirali po razrušenih hišah. Prvo porušeno hišo smo videli šele ob izstopu iz Šibenika, bila pa je, kot smo ugotovili pozneje, srbska.

Obstaja vsem jasna razlika med porušeno srbsko in porušeno hrvaško hišo. Hrvaška hiša je ponavadi

vsa ožgana, z razrušeno streho, brez oken in vrat, lahko je odbit kakšen kos zidu, če je granata zadela vaj. Z določenimi adaptacijskim deli je možna vselitev.

V srbsko hišo se ne more vseliti nihče več. V najboljšem primeru izgleda kot hišica iz domin, ki se je podrla sama vase, v najslabšem primeru pa je na tlaku le kup ruševin. Hrvati so izumili zelo pripraven način, da se za vedno znebijo dočerašnjih sosedov. Jeklenke z gospodinjskim plinom so baje najbolj pripravne za tako početje.

Prvo policijsko - vojaško kontrolo smo doživeli izven Šibenika, na mostu čez zaliv, v katerega se izliva Krka.

Bunker, zgrajen iz s peskom napoljenih vreč, stoji na sredini cestišča in niti najmanjših možnosti ni, da bi se izognil kontroli. Policisti so bili vljudni, saj, razen dokumentov, niso zahtevali ničesar. Na vprašanje, kakšno je stanje naprej proti Vodiciam in Biogradu so odgovorili, da "oni tam čez" trenutno dajo mir, da se pa nikoli ne ve, kdaj jih kaj prime.

Zaželeli so še srečno pot in pred nami je bil eden najbolj nevarnih odsekov dalmatinske obale. Cesta prazna, kar naenkrat pa nas je prehitel yugo kranjske registracije in po njem smo potem prilagajali hitrost vožnje. "Prilagajali" pomeni bolj prisposodbo, saj se hitrost ni spustila pod 110 km/h. Ne glede na prometne znake, naselja, yugo pred nami je požiral kilometre in mi za njim. Zgledalo je, da se voznik pred nami ne vozi prvič po tej poti. Skozi Vodice, na katere sta kak teden prej padli dve raketi, smo odbrzeli, prav tako skozi Biograd, spotoma pa smo opazovali razrušene hiše in ugibali, katera je pripadala Srbom.

Malo pred Zadrom nas je spet ustavila policija, tokrat so poleg vozniškega in prometnega dovoljenja zahtevali tudi potne liste. Malo so povprašali, od kod potujemo ter kam smo namenjeni, na vprašanje, če se lahko gre čez most, pa so odgovorili, da ni problema. Le na lastno odgovornost se pelješ čez. Za nadaljna poizvedovanja ni bilo več časa, saj je policist že ustavil nekega mopedista, ki se je pripeljal na zelo zelo oskubljenem mopedu. Na prvi pogled je izgledalo, kot da ima samo obe kolesi in motor.

Na poti proti Zadru smo potem kmalu spet dohiteli yugo, število razrušenih hiš se je opazno povečalo, v predmestju Zadra pa nas je čakala past v obliki policajja. Ta pa tam ni bil postavljen zato, da kontrolira promet, pač pa, da kaj zasluži. Poznejša "rekonstrukcija" dogodka je pokazala, da si je policaj izbral zelo prikladno mesto za zasedo.

Tik ob cesti je bila prav lepo zrušena, mislim, da srbska hiša, takoj za njo pa znak za omejitev hitrosti vožnje na 40 km/h. Zraven ruševin se je namreč nahajal otroški vrtec. Naša pozornost je bila namenjena seveda ruševinam in tako smo peljali mimo veliko hitreje, kot je dovoljeval prometni znak. Že čez kakih sto metrov je yugota in nas ustavil policaj. Zahteval je dokumente, nato pa se je vrnil k yugotu in ni minilo 5 minut, ko je yugo že odpeljal. Tudi to je bil zanesljiv znak, da se voznik pred nami ni peljal prvič po tej cesti.

Mislil sem, da bo pri nas postopek enako kratek, vendar je policaj nastopal veliko bolj uradno, kot smo bili vajeni od njegovih kolegov prej. Po pregledu dokumentov mi je sporočil, da sem vozil veliko prehitro, kakih 85 km/h, omejitev pa je 40 km/h. Tu sem se hotel malo pošaliti, pa sem rekel da sem vozil hitro zato, ker se bojim, da nam bo od zgoraj kaj padlo na glavo. Takoj sem opazil, da sem naredil napako, saj je policaj postal še bolj uraden in je začel naštevati vse možne nadaljne ukrepe. Glede na to, da smo tuji državljani, nam on ne more odrediti kazni, pač pa nas lahko kaznuje le sodnik za prekrške v Zadru. Le ta pa bo začel delati spet naslednji dan, tako da bomo morali prenočiti v Zadru. Nekako se mi je dozdevalo, da je to "mehčanje", saj mi prehitre vožnje brez radarja ne bi mogli dokazati, v skrajnem primeru pa bi res morali prenočiti v Zadru. Sicer nimam nič proti Zadru, navsezadnje sem tam preživel 6 dokaj znosnih mesecev, toda v tistih okoliščinah, brez vode in elektrike in ob nenehni nevarnosti topniškega obstreljevanja me ni prav nič mikalo, da bi si podaljšal dopust. Če bi bil sam, še mogoče, s famijljo pa sem tisto noč nameraval spati doma.

Skupaj s policistom sva se nato preselila do policijskega avtomobila, kjer je sledilo dokončno mehčanje. Policist v avtomobilu, glede na število črtic na epoletah očitno nadrejeni, je začel z monologom, da nima smisla, da bi nas zadrževali v Zadru čez noč. Najbolje bo, če "gospodin plati kaznu, i neka ide, čeka ga još dug put do Slovenije!"

Nisem si dal dvakrat reči, takoj sem odštel tistih 35 000 HRD, kar je predstavljalo približno 15 DEM. Seveda nisem dobil nobenega listka o plačilu kazni. Če sem odkrit, ga tudi nisem pričakoval. Tudi Zadarski policisti morajo od nečesa živeti.

Ko sva se skupaj s policistom vračala k našemu avtomobilu, sem mu priznal, da sem znak, zaradi porušene hiše, pač spregledal. On pa mi je dal vedeti, da ga je zbodla moja pripomba, da se bojim, da mi bo padlo kaj na glavo. Dodal je še, da ne želi nobenemu, da bi moral biti na prostem, ko začnejo v bližino padati granate kalibra 155 mm. Kar pa je on, kot policaj, že doživel. Z obveznim "Sretan put" smo se poslovili skoraj kot prijatelji.

Kdor se je kdaj peljal skozi Zadar, ve, da se je tik ob vhodu v mesto iz masleničke smeri nahajal gost borov gozd, v gozdu pa je tik ob cesti stala velika gostilna. Gozda sedaj ni več, saj je le par dni pred našim prihodom zgorel, gasilci pa niso mogli storiti nič, saj je bil gozd prepoln raznoraznih min, ki so onemogočale gašenje. Tudi cesta je bila še polna oglja in pepela. Na gostilno pa spominja le še velik kup ruševin, saj je bil lastnik očitno neprave narodnosti.

V Zadru se je bilo treba odločiti, kod nadaljevati pot. Na izbiro smo imeli dve možnosti: prehod čez Maslenički most ali čez most na otok Pag ter nato s trajektom spet na kopno. Zadnja možnost je imela eno veliko napako. Na trajekt je bilo treba zaradi konca "turistične" sezone čakati najmanj 6 ur, občasno pa je bil trajektni prevoz zaradi premočne

burje povsem ustavljen.

Zadar smo zapustili v smeri Maslenice.

Vojaške kontrole so se kar vrstile, vendar razen dokumentov niso zahtevale ničesar. Nahajali smo se na vojnem področju. Cesta je bila zaradi tankovskih gosenic precej razrita, tu pa tam je na cesti "cvetela" kaka "roža", ki jo je napravila eksplozija granate. Posamezne hiše in vasi ob cesti so bile porušene in na sploh se je povsod videlo, da so tam pred sedmimi meseci potekali srditi spopadi. Navkljub vsesplošnemu razrušenju se je še vedno dalo ugotoviti, kje je včasih stala srbska hiša.

Na križišču, kjer je bil zadnji odcep proti otoku Pagu, nas je spet ustavila kontrola. Obvezen pregled dokumentov in "Sretan put", le na vprašanje, če se lahko gre preko pontonskega mostu je starejši možak odgovoril: "Može se iči, al' neznam dal' je pametno."

Nadaljevali smo proti Maslenici. Povsod razrušene hiše, tu pa tam ob cesti kak bunker iz brun in zemlje, število "rož" na cesti je bilo vedno večje. Nikjer žive duše.

Nato pa kot v filmu. Hiša, le malo stran od ceste, izgledala je nepoškodovana, pred njo pa je kakih deset moških balinalo. Prizor za na platno. Povsod ruševine, tu pa, takorekoč na fronti, v tako veliki skupini "bočajo". Ena sama granata bi verjetno vse pobrala.

Odkar so Hrvati zgradili pontonski most, me je vedno zanimalo, kako da so ga Srbi s tako lahkoto dvakrat zrušili. Navsezadnje je tisti trak morja, Ždrilo imenovan, ki povezuje Novigradsko morje z ostalim Jadranom, tako ozek in tako zavit, ter položen med tako visoke stene, da že to zadošča za dovolj veliko varnost mostu. Sam sem bil med topničarji in približno vem, kako težko je zadeti tako majhen cilj, kot je most, sploh pa, če ga ne vidiš.

Pravi odgovor na vprašanje je kmalu sledil.

Ves čas poti, od zadnjega križišča proti Pagu in zadnje kontrole, sem čakal, kdaj bo cesta zavila v levo, čim dlje od srbskih položajev. Toda ne! Ne samo, da ne zavije stran, celo približa se jim.

S ceste, ki pelje proti Karlobagu, le kakih sto metrov pred bivšim mostom, zaviješ desno in se kot premična tarča pelješ proti pontonskemu mostu, ki se nahaja ob začetku kanjona Ždrila, Srbom tik pred nosom.

Kot da bi gledal s Cola na Planino. Le razdalja je malo večja. Direkten pogled, direktno merjenje ter seveda zanesljiv zadetek. Nič več me ni presenečalo, da so ga Srbi dvakrat zadeli.

Po cesti, ki je nekoč služila za dohod k trajektu, smo se spuščali k mostu. V skalah nad nami je bilo izkopanih vse polno bunkerjev in tu pa tam se je videlo čelado posameznega vojaka, ki je stražil ta pozabljeni kraj.

Sam pontonski most predstavlja 4 ali 5 plavajočih ploščadi, med njimi pa so postavljene betonske plošče. Razlika v višini med ploščo in plavajočo ploščadjo je kake pol metra, tako da je potrebna izredno pazljiva vožnja, da z avtomobilom ne nasedeš. Če te na mostu zaloti obstreljevanje, verjetno nimaš

nobenih možnosti, da bi rešil tudi avtomobil. Most je na tisti strani, ki gleda proti Srbom, na debelo obložen z gumami, ki naj bi preprečile direkten zadetek, vendar ga je Srbom kljub temu uspelo dvakrat potopiti. Z mostu se odlično vidi ostanke starega mostu, ki kot kaka zavržena igrača leži tik ob morju.

Na drugi strani pontonskega mostu je ob obali potopljen trajekt, ki je pred postavitvijo mostu opravljaj transport preko kanala, a so ga Srbi s topovi uspešno navrtali.

Ko so Hrvati tretjič postavili pontonec, so za zavarovanje mostu ubrali drugačno taktiko. Zagrozili so, da bodo za vsak poizkus rušenja mostu obstreljevali Knin.

Druga poteza, ki so jo povlekli, pa je direktno prizadela UNPROFOR, posredno pa prebivalce raznih narodnosti, tudi Srbe, katerim je UNPROFOR skozi Dalmacijo dovažal humanitarno pomoč. Most na otok Pag so zaradi "preobremenjenosti in potrebne rekonstrukcije" zaprli za ves tovorni promet in tako so bile

tudi modre čelade prisiljene uporabljati pontonski most kot edino povezavo notranjosti z Dalmacijo.

Od takrat imajo Hrvati z mostom mir.

Moram priznati, da sem se počutil veliko lažjega, ko smo enkrat zapustili most. Sicer so bile vasi tudi na drugi strani prav tako požgane, po cesti so "cvetele rože", toda od glavne nevarnosti smo se odmikali in nekje pri Paklenici so izginili zadnji sledovi vojne. Srečevali smo vse več avtomobilov in proti Rijeki smo se peljali že v koloni.

Sedem ur je trajala vožnja iz Splita do doma. Približno toliko, kolikor bi morali čakati na trajekt na otoku Pagu. Tudi to je bil eden od razlogov, ki so nas prisilili na most.

Doma pa?

Doma pa se je dogajalo vse tisto, kar je opisano že v začetku besedila.

Lucijan TROŠT

Osvajanje Aconcagua

Življenje na meji. Čemu? To vprašanje se verjetno poraja vsakomur, ki je že kdaj v svojem življenju pomislil na alpiniste in alpinizem. Čemu tvegati življenje v skalnih in ledenih vertikalah za prazen nič? In vendar je ravno v tem vprašanju skrit del odgovora. Vse bolj se mi dozdeva, da je bistvo alpinizma v njegovem nesmislu, v nesmislu tega početja, ki je postalo del mene, del mojega življenja. Vendar pa mi je prav ta nesmisel pokazal, da je življenje tudi prekrasno zimsko jutro v visoko gorah, nežna cvetlica ob poti, prijatelji, ki me imajo radi, moje želje, sanje... Nehal sem hlastati za ŽIVLJENJEM in spoznal, da mi življenje vse to poklanja. Lahko si vzamem vse in ničesar. Spoznal sem, da veliki cilji v življenju odpadejo, važna je samo pot in postaje ob njej.

Vse skupaj se je začelo tako, da sem zašel med prijatelje, ki so zahajali v hribe. Pridružil sem se jim in od tu ni bilo več daleč do skal in plezanja. Domači hribi so nam kmalu postali pretesni in začeli smo sanjati o tujih, nam takrat še nedosegljivih hribih. V dolgih zimskih večerih po zasneženih bivakih smo poslušali

zgodbe prijateljev, ki so vse to že doživeli. Končno pa je tudi za nas napočila velika priložnost. Z Branetom Pregljem sva se odločila, da se bova preizkusila tudi v tujih gorah. Padla je ideja o Argentini in njenem najvišjem vrhu Aconcagua. V južnem ostenju te velike gore (6964) sva si izbrala francosko smer, ki ni najtežja, vendar pa tudi najlažja ne.

Začele so se intenzivne priprave na ta podvig. Treningi, zbiranje denarja, plezanje po hribih, vmes pa študij in delo. Tako se je zmerom bolj približeval dan odhoda. 17. novembra 1992 sva iz Benetk preko Pariza, z vso kramo, ki jo je bilo kar precej, odletela proti Buenos Airesu. V letalu še nisva prav došla, da se je vse skupaj začelo.

V Buenos Aires sva prišla po skoraj štiriidvajseturnem potovanju. Takoj sva ugotovila, da sva za ta del sveta preveč oblečena, kajti iz poznojesenskega meglenega in deževnega Cola sva prišla v prekrasen poletni dan.

Buenos Aires je ogromno mesto, ki pa ni podobno nobenemu evropskemu mestu. Takoj ko izstopiš iz letališke zgradbe, udari vate Južna Amerika. Ljudje so drugačni, način

življenja je drugačen, vse je nekaj povsem drugega kot Evropa.

Po nekajdnevem privajanju in ogledovanju zanimivosti tega ogromnega mesta sva z veliko pomočjo Slovencev, ki tu živijo, odpotovala na drugi konec Argentine, v Mendoza, mesto pod Andi. Tu sva, zopet s pomočjo naših prijaznih izseljencev, dokupila manjkajočo opremo ter hrano in odpotovala proti najinemu cilju, Aconcagvi.

Z avtobusom sva se pripeljala do Puente del Inca, zadnjega naselja na argentinski strani pred čilensko mejo. Vasica leži približno tako visoko kot naš Triglav. Tu sva najela mulo z vodnikom za prenos opreme do baznega tabora, na višini štiri tisoč metrov. Po opravljenih vseh formalnostih in kar precej tanjših denarnicah sva se odpravila na pot proti baznemu taboru, pod južno steno Aconcaguae.

Moram priznati, da ko sem zagledal najin cilj, mi srce ni ravno igralo od navdušenja. Pred menoj je bila tri tisoč metrov visoka stena iz skale in ledu. Počutil sem se resnično majhnega in nebogljenega pred to veliko pošastjo.

Začela sva postavljati bazni

tabor in se aklimatizirati za življenje na teh velikih višinah. S samo aklimatizacijo sva imela oba precej velike probleme, tako da sva nekaj dni bolj preždelala kot pa preživela. Z aklimatizacijskimi pohodi na nižje okoliške vrhove se je vse skupaj uredilo, tako da sva 8. decembra zvečer pripravila vso potrebno opremo za pot na goro.

Začelo se je zares.

9. december

Vstala sva verjetno nekoliko prepozno, tako da se je odhod iz baze zavlekel nekoliko v juto. Nahrbtniki so se nama zdeli pretežki, zato sva še enkrat pregledala vso opremo. Vendar je bil nahrbtnik še vedno presneto težak. Ker sva zamudila jutranjo zmrzal, se nama sedaj udara do pasu. Prijatelj je že nekoliko nad menoj in si iz skale izbija klin prejšnjih odprav za spomin.

Popoldne naju ujame na majhnem grebenu, kjer skušava v snežni luknji skuhati juho. Voda vre, vendar makaroni v juhi so še kar naprej trdi. Po kratkotrajnem posvetu in različnih bolj ali manj izvirnih poizkusih spremeniti fizikalne zakone in zvišati temperaturo vrelišča na tej višini zabriševa makarone v ledeni ozebni in juho popijeva, zraven pa prigrizneva čokolado.

Zagrizeva se v strmino nad nama in plezava po strmih zasneženih vesinah nenavezana, da bi pridobila na času. Ob pol sedmih zvečer izčrpana, vendar dobre volje, pririneva pod prvi in obenem najtežji skalni odsek. V strmino kopljeva polico in si poskušava urediti prostor za bivakiranje. V svoj črevesni ror spet baševa juho Knorr. Skoraj se mi obrne želodec, poskušam z rozinami in kruhom. Je nekoliko bolje, vendar še vedno zanič. Sonce zaide. Polica je precej majhna, tako da ne moreva ležati. Tudi sediva lahko le tako, da Branetu sedim na trebuhu. S prihajajočim mrazom in neudobjem počasi izginja tudi dobra volja. Začne se dolga prva noč v steni.

10. december

Zbudi me prijateljevo preklinjanje in tresenje. Razneslo mu bo želodec, če se ne umaknem z njega. Bivak vreča

plahuta v orkanskem vetru. Oba jo morava držati, da nam je ne odnese tja nekam v Čile. Tako čakava in stoično prenašava mraz in veter, ki naju zasipava z oblaki snega. Ko mi je tega dovolj, predlagam umik v dolino. Branetu se ne zdi vredno, da bi odgovoril na ta neumni predlog. Čakava. Ob osmih se veter umiri. Izkopljeva se iz popolnoma zasneženih spalnih vreč, urediva nahrbtnika in se zaženeva v najtežji del smeri. Že takoj na začetku nama je jasno, da vse skupaj res ne bo enostavno. Ogledujeva si zajedo, po kateri bi morala navzgor. Na skali je požled, kar še otežuje plezanje.

Stojim na stojišču in varujem prijatelja nad seboj. Večkrat si ne upam niti pogledati navzgor, kjer Brane visi na konicah svojih prstov in je obenem sposoben dajati neumne pripombe. Končno se vrv izteče. Iznem se iz varovališča in poskušam za njim. Šele sedaj mi postane jasno, kaj je Brane pred mano preplezal. Pod previsom dokončno omagam. Z nahrbtnikom na ramah ne morem čez. Branetu ga nekako uspe sneti z mojih ramen in ga izvleči čez previs. Še sam izplezam in se vpnem na stojišču. Pred nama je še en težak raztežaj. Poč se je razširila v ozek kamin, tako da ga z nahrbtnikom ni mogoče preplezati. Nahrbtnik držim nekako nad seboj in ga rinem proti vrhu. Končno, ob treh popoldan, sva preko. Začenja se naslednje precej strmo snežišče. Težko sopeč zaradi višine rinem proti mestu za drugi bivak. Brane je nekje za mano, prebavne motnje, prekleta juha. Tudi sam se ne počutim najbolje. Glavo tiščim v sneg in lovim zrak. Diham kot preluknjan kovaški meh. Začnem kopati prostor za bivak. Iz megle pride tudi Brane in z združenimi močmi gre kopanje hitreje od rok. Spraviva se v premočene spalne vreče in plinski gorilnik pod bivak vrečo daje vtis domačnosti. Najprej čaj. Pijeva, kot da bi ravnokar prečkala Saharo. Ko nekoliko potešiva to potrebo, poskušava še kaj pojesti. Silim se s salamo in čokolado. Ogabno. Tako sva utrujena, da niti ne pomisliva na

nadaljnje kuhanje. Izgubiva se v snu brez sanj, ki je posledica hudih naporov zadnjih dni.

11. december

Zbudi naju prekrasno jutro. Brane je že na nogah in pospravlja opremo. Kuhalnik bliska in bruha plamene. Sumljivo ga pogledujeva in ugibava, kdaj ga bo razneslo. Uspe nama stopiti nekaj snega za čaj.

Naslednji skalni skok je nekoliko lažji, vendar pa daljši. Vrsti se raztežaj za raztežajem. Ko varujem, me zebe, ko plezam, mi je vroče. Veliko volje in moči sta mi pobrali zadnji dve noči. Vrh pa je še daleč. Nočem misliti na to. misli mi uhajajo domov v Žagolič, na toplo peč. Kar malo raznežim se ob teh podobah, ki mi plavajo pred očmi. Iz sanjarjenja me zdrami krik. Hitro zategujem vrv, ker sem prepričan, da je Brane zdrsnil. Po nekaj sekundah se vrv ne napne, pač pa mimo mene prileti nek predmet in izgine v globino pod menoj. Brane mi od zgoraj kriči, da mu je iz nahrbtnika padel kuhalnik.

Poklapana stojiva drug zraven drugega in ne veva, kaj bi. Umik iz stene ali naprej. Odločiva se. Odšla bova naprej in do noči bova poskušala priti čim višje, jutri pa bo, kar bo. Jasno nama je, da brez vode na tej višini ni mogoče dolgo preživeti.

Noč naju ujame na zadnjem snežišču pod vrhom. Popolnoma sem izčrpan. Ko naredim korak, se mi pred očmi naredi tema. Žejem sem tako, da bi najraje kričal na prijatelja zaradi njegove smole s kuhalnikom. Zavem se, da to nima smisla, to se lahko pripeti vsakemu. Brez volje si pripravljava prostor za bivak. Ponoči zaradi žeje halucinirava.

12. december

Prekrasno jutro. Dogovoriva se, da do dvanajstih poskušava navzgor, nato pa se obrneva, ne glede na to, ali doseževa vrh ali ne. Brez volje se vlečem navzgor. Vsakih nekaj korakov počivam in si v usta tlačim sneg, čeprav se zavedam, da mi to pobira še zadnje atome moči. Ob enajstih sva na grebenu 6700 m visoko. Pot do vrha je odprta,

vendar ne za naju. Vrh je predaleč za najini izčrpani telesi. Molče si podava roke. Obrnem se stran, da prijatelj ne bi videl solz v mojih očeh. Solz besa in nemoči. Samo dva litra tekočine potrebujeva in na vrhu bi bila, tako pa se obračava tik pred vrhom, tik pred izpolnitvijo velike želje.

Molče sestopava. Najine misli se vrtijo le okrog požirka vode. Poizkušam se osredotočiti na sestop, poskušam preprečiti nesrečo. Raztežaj za raztežajem sa spuščava, čas pa teče, potreba po tekočini je vse večja.

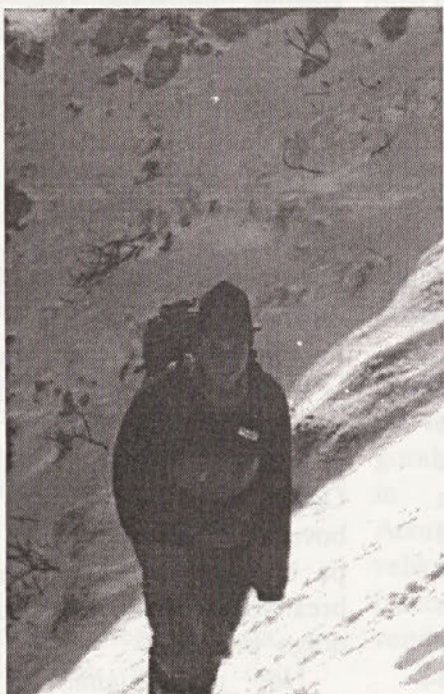
Ob desetih zvečer sva končno pri vodi. Lokava blatno snežnico, ki curlja iz snega. Imel sem občutek, da bom popil 10 litrov tekočine na dušek, vendar naredim tri požirke in imam dovolj. V dehidrirano telo ne spravim niti kapljice več. Ko odstavim čašo od ust pa že znova začutim strašno žejo. V šotoru se samo zavijem v spalno vrečo in poskušam zaspati. Brane nekaj išče po zalogah hrane. Na živce mi gre to prekladanje, vendar nimam niti toliko moči, da bi mu rekel, naj neha. Z mene odpade vsa napetost zadnjih štirih dni in pogreznem se v spanec.

13. december

Pospraviva bazni tabor in se posloviva od v meglo zavite stene. Kar nekakšni zavezniki smo postali v teh štirinajstih dneh, kar sva bila tu, čeprav smo se nekako borili drug proti drugemu. Četudi si naju zavrnila, Acuncagua, hvala ti za doživetje, še bodo priložnosti.

Rahlo pomrznjene noge pomikam proti dolini, proti zelenim livadam, ki se že kažejo po dolini, proti ŽIVLJENJU.

Matjaž KOVŠCA

Avtor se predstavi

V kraljestvu snega, ledu in nizkih temperatur

MIKLAVŽEVANJE

Nedeljski večer 5. decembra

Letos smo na Colu zopet aktivno praznovali god svetega Miklavža. Z Miklavževim sprevedom smo obiskali otroke na Colu, v Žagoliču in na Malem Polju, obiskali pa smo tudi gospoda župnika.

Nekaj otrok smo prosili, da nam zaupajo svoje želje in občutke ob obisku Miklavža s spremstvom. Preberite jih. Morda se vam bo utrnil spomin iz vaših otroških let ...

Sveti Miklavž je priden. Zato je priden, ker vsako leto prinese darila.

Marko Koren

Kmalu nas bo obiskal sveti Miklavž. Zelo se že veselim. Rad bi videl, da bi mi prinesel lego kocke. Tudi sank ne sme pozabiti. Komaj čakam, da bo nedelja.

Jernej Peljhan

To je spomin nekega fantka, ki je bil priden in je umrl. Na ta spomin hodi sveti Nikolaj in nosi otrokom darila.

Ana Tratnik

Vsako leto me obišče Miklavž. Lani sem ga že nestrpno čakala. Vsako leto prinese tudi Janezu in Maticu igrače. Mamici in očetu pa kakšne stvari.

Petra Koren

Dragi Miklavž!

Prosim, če mi prineseš, kar si želim. Rada bi imela lego kocke, rdeče kozičke za mojo kuhinjo, deset balonov, čikgume in bombone, debelo barvanko in zvezke. Rada bi imela veliko punčko z vozičkom. Vse to te prosim, če mi prineseš. Upam, da bom pridna.

Tadeja Puc

Vsako leto sveti Miklavž obišče nas otroke. Prinese nam darila. Kadar pride, sem vesel.

Domen Žgavec

Miklavž pride vsako leto. Otroci ga komaj čakamo. Radovedni smo kaj nam bo prinesel.

Janja Koren

Miklavža imam rada. Naročila mu bom zvezek, puščico, čokolado, bombone, knjigo, punčko in medvedka.

Tina Likar

Miklavž prinaša darila. Otroci mu napišemo pismo. Z njim prideta tudi angelca in hudič.

Andrej Trošt

Sveti Nikolaj prinese darila. Meni prinesi spominsko knjigo, puzle, podkolenke, termoforko, sadje, bombone, čokolado, lego kocke.

Maja Ipavec

Dragi Miklavž!

Danes ti pišem pismo in te prosim, da mi prineseš vlak na baterije. Če mi izpolniš željo, se ti lepo zahvalim.

Marko Tratnik

Sveti škof Miklavž!

Že večkrat sem pisala pismo. Veliko stvari te prosim.

Tamara Ambrožič

Miklavž nam nosi darila. Samo pridnim otrokom, porednim pa prinese šibo. Z njim pridejo tudi spaka in angelčki. Spaka je grda, vsi otroci se je bojijo. Jaz si želim, da bi mi Miklavž prinesel lego kocke.

Bajec Tadej

Vsi otroci se veselijo prihoda svetega Miklavža. Ta bo prišel v nedeljo zvečer in nas obdaril z različnimi darovi. Vsakemu otroku bo prinesel igračo, sladkarije ali šolske potrebščine, kapo in tople rokavice. K nam pride vsako leto. Lansko leto je prinesel smučiči. Letos ga bom prosil za barvice, puzle in rokavice. Upam, da mi bo to željo uresničil.

Boštjan Mikuž

No, kako je kaj? V šoli si priden?

V pričakovanju

Pripis: Miklavž s spremstvom se za pripravo maske iskreno zahvaljuje gospe SABINI IPAVEC.

Iz dejavnosti OŠ Col

O Malem princu in zvezdah

Kaj naj rečem o otroški likovni ustvarjalnosti? Otroci so iskreni. Ta njihova iskrenost silno izžareva skozi barve in oblike njihovih slik, kipov, grafik in se prepleta s prirojenim občutkom za lepoto, ki ga nosi vsakdo v sebi. Zato njihova dela tako močno cenim in jih - ne zamerite - imam za umetniške. Marsikateri odrasel ustvarjalec bi bil presenečen, če bi zmožgel ustvarjalno energijo in doživetost otroka.

Ne želim, da bi otroci risali s fotografsko natančnostjo. Hočem, da se v črtah in barvnih nanosih čuti njihov značaj, njihov nemir, njihova hrepenjenja, žalost ali veselje. Temu jaz rečem: dobra slika.

Take dobre slike pošiljam na različne razstave v okviru Slovenije. Velikokrat so opažene in tudi nagrajene

Del tega je tudi Javorov list. Izdaje, ki so izšle v zadnjih letih so bile likovno še posebno dovršene. To potrjuje tudi nagrada za likovno podobo glasila "Naša znamenja" (/1991/1992) ter nagrada listu z naslovom Zima (1992/1993) za stalno kvaliteto.

Pa še nekaj o "stari Šari", ki jo otroci prinašajo v šolo na razstavo. Imeli smo že več razstav starih predmetov, starih fotografij, vezenin, tkanin, orodja, raziskovali smo arhitekturne značilnosti nekaterih krajev, raziskovali smo znamenja, pa še in še bi lahko naštevala. S tem želim šolarjem, pa tudi vsem ostalim, ki imajo radi svoj kraj, sporočiti naslednje: Ne samo v svetovnih katedralah, ne v velikih muzejih, ne le v palačah - umetnine imamo tudi doma, obkrožajo nas, med njimi živimo. Naučimo se najprej ceniti to, kar so naši predniki izdelali z vso skrbnostjo in toplino. Ko smo gladko ometali kamnite zidove naših starih hiš, smo prikrili neko lepoto. Ko smo jih podrli in na njihovih mestih postavili nove, smo zbrisali sled za neprecenljivim estetskim občutkom, ki je pri naših prednikih deloval, pri nas pa včasih kar spi in ga ne znamo zbuditi. Stare hiše so bile grajene tako, kot je terenu pristajalo, četudi so kdaj potekale v ovinek. Nobenega nasilja nad krajino ni bilo - kot da so bile tam že od zmeraj...

Da ne omenjam kaj vse smo odpeljali v brezna...

"Hiša je postala stanovanjski zaboj. Odprli so stene z velikimi okni, kakor v operacijskih dvoranh, pregnali so vsa razpoloženja, ves somrak, vse kraje za sanje..." (B. Zevi - Pogledi na arhitekturo)

Dolgo smo delali križ čez preteklost. Bili so taki časi - rečemo temu. Skrajni čas je že, da skušamo ohraniti, kar je ohraniti sploh še mogoče. Tisti učeni možje na televiziji rečejo temu KULTURA NEKEGA NARODA.

Silva KARIM

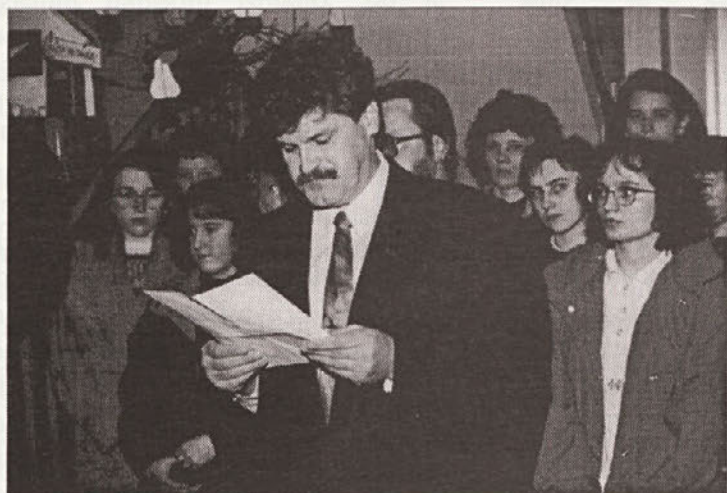
Likovna pedagoginja na OŠ Col

Podkrajci se ne dajo

V Podkraju so meseca novembra odprli novo podružnično osnovno šolo. Med drugimi uglednimi gosti se je otvoritve udeležil tudi dr. Pavle Zgaga (po rodu sicer Primorec), državni sekretar za šolstvo. Navdušen nad srečanjem s pristno vaško sproščenostjo in veseljem nad končanim delom in njegovimi sadovi, v Šolskih razgledih, pedagoško strokovno-informativnem časniku, mad drugim navaja: "Tisto, kar me je presenetilo v Podkraju, je bil ogenj, s katerim so sotroci, učiteljice in učitelji ter krajan priredili program. Lovil sem vsak širok vokal njihovih pevcev, navijal za junake lutkovne igrice in se gugal na njihovem poetičnem dialektu, ki je čudovito nadomestil sterilni šolsko pravilni jezik. Sledil sem vaškim kantavtorjem, od tistih na frajtonerici do onih na električnih kitarah. In razumel sem, zakaj je sredi tistih burjastih hribov z delom in trmo domačinov šola ne le obstala, temveč tudi zakaj je nova. Če je ne bi ohranili, je ne bi mogli zgraditi na novo, in če je ne bi zgradili na novo, bi jih burja v stari bajti z njihovim jezikom in pesmijo vred že zdavnaj odpihnila v dolino."

Društvo TRILLEK se ob tej priložnosti pridružuje čestitkam vsem, ki so zaslužni za novo šolo.

Marjan PELJHAN

Utrinka iz otvoritve nove šole v Podkraju

Izdelka učencev OŠ Col

Z RAZPOTJEM V MILANO

Prvi in povsem neuradni dogovori o našem gostovanju v Milanu so stekli v Medani, na reviji Primorska poje. Po uradnem delu smo se gostili s klobasami in zeljem, pili odlično briško vino in vsevprek klepetali in prepevali. Tedaj nam je zborovodja medanskega pevskega zbora omenil, da je njegov zbor prepeval v Milanu. Začudili smo se, kajti dotlej nismo še nikoli slišali o kakem medanskem pevskem zboru, oni ti pa lepo gostujejo v Milanu. Še bolj pa smo bili začudeni, ko nam je rekel, da lahko tudi nam "zrihta" tako potovanje. Seveda smo bili takoj za, toda zaradi mnogih vtisov in briških dobrot smo na vse skupaj nekako pozabili.

Drugi že bolj uradni pogovori, so potekali nekega mračnega in deževnega sobotnega popoldneva v bifeju na Colu. Medtem ko smo preganjali čas ob pivu in preklinjali slabo vreme, je vstopil srednje velik čokat človek in vprašal po Ivanu Troštu. Bil je naš znanec zborovodja iz Medane. Vprašal je kako smo se dogovorili glede Milana? On da se je že dogovarjal z župnikom Simčičem, ki ima tam dvakrat mesečno mašo za tamkajšne Slovence. Določila sta tudi že termine. Pri nas pa so stvari stale na mrtvi točki. Tedaj nam je začel navdušeno opisovati svoje vtise iz Milana in nas vse skupaj nekako premamil. Preden je odšel je pustil še svojo telefonsko številko, kamor naj mu čimprej sporočimo svojo odločitev.

Tretje in najpomembnejše dejanje je potekalo že takoj naslednji dan, v nedeljo, v pevski sobi. Najprej smo bili vsi skupaj obveščeni o podrobnostih, kolikor se jih je pač vedelo, potem pa se je začela debata: za in proti. Mnenja so se kresala. Marjan je za, Koko pravi, da je predaleč, Maks in Janez sta že bila, nekateri samo poslušajo in molčijo. Govorimo o problemih glede prevoza, toda to da ni pravi problem. Problem je napolniti

avtobus. dvigujemo roke, kdo bi šel, kdo ne, kdo bi vzal s seboj še ženo ali punco, otroke. Potem pade fantastična ideja, da bi povabili tudi starejše pevce, tiste, ki so se pred kratkim poslovili od aktivnega petja, takole, kot nekakšen uradni likof. Seštevamo prijave in vidimo, da bi kar šlo. Jože bo pobiral prijave, se pozanimal za stroške in kasiral. Ivan bo "zrihtal" avtobus, hrano vzame vsak sam, kdo bo "zrihtal" pijačo? Verjetno Maks. Stvari so se začele počasi urejati, navdušenje pa je raslo. Določili smo datum: 16. maj, v zgodnjih jutranjih urah. V naslednjih dneh so se nam pridružili še nekateri navijači, tako da je prostora tako rekoč zmanjkalo. Ivan je obvestil milanskega kolego, ta pa je uredil vse potrebno z župnikom. Torej je bilo vse pripravljeno za veliki dan.

Nedelja 16. maja. Zgodaj zjutraj smo se začeli zbirati pred združnim domom. V Desetki se je bilo mogoče pokrepčati pred naporno potjo, potem pa je pripeljal avtobus. Sledila je običajna gužva pri vstopanju, iskanje sedežev, sortiranje prtljage in čakanje običajnih zamudnikov.

Zunaj je bilo še precej temno, tam za hribi na vzhodu, pa je že vstajala zarja. Tedaj se je nekdo oglasil: "Katero bomo?" Padlo je nekaj predlogov, potem pa smo se zedinili. Buba je dal glas in zadonelo je: "V hribih se dela dan, v hribih žari, bratje le ven na plan..." Bila je prva v seriji pesmi, ki smo jih zapeli. Obenem je pesem simbolizirala nek globji cilj našega potovanja; da gremo ven, da vidimo nove kraje, milijonsko mesto, začutimo utrip nekega drugega življenja, in se morda naučimo še bolj spoštovati življenje, ki ga živimo sredi naših zelenih gričev in dolin. Vsem je bilo jasno, da bo to dan veselja, zabave in novih spoznanj.

Na mejnem prehodu v Rožni Dolini je vstopil župnik Simčič, vodja našega potovanja. Vse skupaj

je lepo pozdravil, potem pa se vsedel nekam spredaj; na sceno bo stopil pozneje. Ker cariniki niso težili, smo pot takoj nadaljevali. Mimo nas je bežala pokrajina, mesta, vasi, hribi, ravnine, gozdovi, reke...V avtobusu je vladalo prijetno vzdušje. Pogovori, petje, nekateri so dremali, drugi občudovali pokrajino, avtobus pa je požiral kilometre. Ko je posijalo sonce, je postalo vroče, saj veste, kako je v pločevinasti škatli, na kateri pripeka sonce. Na srečo smo se oskrbeli z zadostnimi količinami tekočine. Avtobus je imel tudi hladilnik, ki pa mu nikakor ni uspelo pijače ohladiti na pravo temperaturo. Seveda pa je bilo treba tudi na wc in malo pretegniti noge. Torej je mati narava poskrbela, da je Miran zavil na neko parkirišče z bencinsko črpalko in okrepčevalnico, pravzaprav pravo trgovsko hišo, ki jih je mnogo ob avtocesti. Tu smo se prvič srečali s sadovi "gnilega" kapitalizma. Že pri čisto navadni kavi se je zataknilo. Nekateri so se, kot je pač pri nas navada, naslonili na šank in naročili caffè. Toda prav vsi so se morali z dolgimi nosovi postaviti v vrsto pred blagajno in kavo najprej plačati. Ko smo hoteli oditi, nas je spet čakalo presenečenje. Tam kjer smo vstopili, se namreč ni dalo. Treba se je bilo sprehoditi po celi trgovini in prav na koncu so bila izhodna vrata. To je premišljena kapitalistična poteza, kajti več stvari kot vidiš, večja je možnost, da boš kaj kupil. Zunaj smo še malo postali in nekoliko pomalicali, potem pa v avtobus in naprej proti Milanu.

Gospod Simčič nas je preko mikrofona opozarjal na raznorazne znamenitosti in kraje, mimo katerih smo hiteli, prav gotovo pa je vsem najbolj ostalo v spominu Gardsko jezero. Pravzapeav je izgledalo bolj kakor morje, saj sploh nismo videli nasprotne obale. Zrli smo v plitve valove, dokler niso izginili v daljavi.

Drveli smo naprej, mimo mest in vasi, sonce pa se je že strmo

povzpelo proti poldnevu, Milana pa ni in ni hotelo biti. V avtobusu se nas je pollašala nestrpnost. No, končno. Tabla nad avtocesto z magičnim napisom Milano, žal je spodaj pisalo še 170 km. Potem je sledilo Milano 120 km, nato Milano 100 km, dokler nismo prišli do table, kjer je pisalo samo Milano, brez tistih toliko in toliko km. Seveda smo bili veseli, da smo končno tam, kamor se cijazimo že celo jutro in več kot polovico dopoldneva. No, sedaj smo končno tukaj. Pred nami je milijonsko mesto, ogromno človeško mravljišče iz železobetona in asfalta. Celu uro smo se vozili, preden smo se skozi vsa predmestja in stanovanjska naselja, mimo cerkva, parkov in igrišč, prebili do centra mesta. Za nas, ki smo vajeni v glavnem Ajdovščine in nam je Ljubljana s svojim prometom in gužvo že celo velemesto, je bilo to pravo doživetje. Kljub nedelji je bilo ogromno prometa, središče pa je bilo natrpano s turističnimi avtobusi. Kako neki naj tukaj najdemo parkirišče? Sreča, da je bil župnik Simčič že večkrat na taki poti in je poznal te kraje. Na Piazza Castello, kjer je običajno parkirišče za avtobuse, je bilo že vse zasedeno. Krožili smo po labirintu ulic in uličic, naposled pa obstali na ogromnem placu pred milansko katedralo. Dogovorili smo se da šoferja sama poiščeta parkirišče in da se popoldne dobimo na tem mestu.

Izstopili smo. Pred nami je na ogromnem prostoru kar mrgolelo ljudi, iznad katerih pa se je veličastno dvigalo ogromno pročelje katedrale. D'uomo. Impozantna zgradba ogromnih razsežnosti. Napotili smo se preko trga, na katerem so črnici prodajali svoj kič, kjer so se Japonci fotografirali na vse mogoče viže, kjer so ciganke prodajale kavo, in mogoče še kaj drugega, kjer so raznorazni pustolovci sedeli na tleh ob svojih nahrbtnikih in južinali sendviče s pivom, kjer so bile raznorazne skupine zbrane okrog svojih vodičev, vse dogajanje pa je bilo usmerjeno proti ogromni stavbi, ki se je kakor gora vzdigovala iznad trga.

Pred vrati je bila gužva, vse je

rinilo v notranjost. Vstopili smo. Zajela nas je tema in kar nekaj časa je trajalo, da smo se privadili na mračno notranjost, potem pa smo se kar porazgubili v ogromnem prostoru. Izgledalo je kakor da bi palčki vstopili v svet Kiklopov. Začudeno smo zrlili v ogromne stebre, ki so se visoko nad nami spajali s stropom, v velikanska poslikana okna, skratka, ničesar ni bilo, kar bi se dalo opisati brez pretiravanja. Tam daleč v ospredju se je odvijala dopoldanska maša. Počasi smo se pomikali naprej mimo spovednic in slik, pred katerimi so goreli celi gozdovi sveč. Ljudje so hodili gor in dol, nekateri so klečali pred svetimi podobami in molili, nekateri so prisostvovali maši, ostali pa so postali za minuto, dve, zroč v dogajanje okrog oltarja, potem pa nadaljevali ogled notranjosti. Kar precej časa smo potrebovali, da smo si vse ogledali, potem pa je bilo treba še gor, na streho. Vstopili smo skozi stranska vrata, kjer smo za pet tisoč lir kupili karto, na kateri je pisalo SALITA A PIEDI in s katero smo si potem odprli vrata do stopnic. Potem pa navzgor, vedno više, sledile so si stopnice, pa platoji, zopet stopnice, samo navzgor brez konca in kraja. Končno se je pokazala svetloba in znašli smo se visoko nad ulico. Tudi tukaj je bila gužva. Pomikali smo se naprej, občudovali razgled in se končno povzpeli na streho. Bila je ogromna in po njej se je sprehajala prava množica turistov. Seveda ni bilo nobenega strahu, da bi polomili kakšne korce, kajti streha je bila iz velikih kamnitih plošč in kar načuditi se nismo mogli, da ne pušča. Ja, včasih so bili mojstri, včasih.

Obšli smo vso streho, se fotografirali in občudovali množico umetelno izdelanih stolpičev. Vsak izmed njih je nosil svojega svetnika. Sploh pa, kamorkoli si pogledal, pa naj si bo na ulico ali pa tja preko streh, vedno si imel pred očmi kipe svetnikov, ki so kraljevali na svojih stolpičih, visoko nad mestom.

Seveda nismo prisli v Milano, da bi si ogledali samo katedralo. Bili smo v ožjem središču in vsaj

del smo si ga lahko ogledali. Najprej smo si ogledali milansko Skalo, slovit teater, ki pa smo ga lahko videli samo od zunaj. Potem smo si v ogromni galeriji med milansko Skalo in katedralo privoščili pivo. Tu se je kar trlo trgovinic in bifelev in seveda ljudi. Kakih devet se nas je usedlo pred eleganten lokal, kjer smo klepetali in opazovali množico ljudio in seveda pili pivo. Nekoliko pozneje smo spoznali, da je bilo to najdražje pivo, ki smo ga popili v življenju. "koštalo" nas je nič manj kot deset tisoč lir.

Treba se je bilo preseliti na cenejše kraje, bolj tja na ulico. Na vogalu smo zagledali picerijo in ker je bil ravno čas kosila, smo vstopili. Pica je bila odlična, le servirali so nam jo nekoliko drugače, kot smo vajeni. Od ogromne pice, ki je imela vsaj pol metra premera, ti odrežejo zagozdo, ki jo potem dobiš na papirnatem krožniku s plastičnim priborom. Tudi pivo je bilo v plastičnem kozarcu, jesti pa smo morali stoje. Kakor koli že, imela je najmanj dve dobri lastnosti: bila je dobra in poceni, pet tisoč petsto lir s pivo vred in nekateri smo si jo privoščili dvakrat.

Potem smo šli naprej. Pohajkovali smo sem ter tja, si ogledovali ljudi in zgradbe in bili kar nekoliko zmedeni. Dobesedno, vse je bilo ujeto v beton in asfalt. Nikjer ni bilo niti krpice trave, nikjer rož ali drevja. Zelenje, kar ga je bilo, je bilo ujeto v betonske posode, ki so bile nameščene po betonu. V nekem podhodu smo videli milansko mularijo, ki je sebi in mimoidočim v zabavo plesala break-dance. Zavetje pred žgočim soncem so si našli med železobetonskimi orjaki. Travo, njive in naravo, kot smo jo vajeni mi, si lahko samo narišejo.

Med pohajkovanjem nam je čas hitro minil, in treba je bilo nazaj k avtobusu. Maše nikakor nismo smeli zamuditi. Avtobus je odpeljal in zopet je bilo treba skozi labirint ulic in semaforjev, dokler nismo pod skrbnim duhovnikovim vodstvom prispeli do cerkve. Bila je precej velika, k njej pa je spadal tudi nekakšen samostan. Tu smo najprej vstopili. Gospod Simčič

je urejal vse potrebno za mašo, mi pa smo si medtem ogledali razstavo bonsajev.

Potem je bila maša. Postavili smo se pred oltar, zvonček je zacingljal, Ivan pa je pritisnil na tipke. Orgle so zadonele visoko in slovesno, potem pa so zadoneli še naši glasovi. Bilo je podobno kot za velike praznike, ko smo prepevali ob polni cerkvi, le da smo tukaj peli le za peščico ljudi, morda kakih petnajst, dvajset. To so bili Slovenci, ki živijo v Milanu. Bog ve, kakšna usoda jih je pripeljala v to veliko, tuje mesto. Gospod Simčič jim je dvakrat mesečno prinašal delček domovine, tokrat pa smo vse skupaj popestrili še mi. Maša je bila kot vsaka druga, le da je potekala v italijanskem in slovenskem jeziku. Bolj pestro pa je bilo pozneje, ko smo se preselili v majhno dvorano, ki je bila v sklopu cerkve. Tu smo

bili najprej pogoščeni. Vsak izmed rojakov je doma pripravil nekaj za nas, tako da je bilo vse polno raznovrstnega peciva, potice, obloženih kruhkov in pa seveda vina in sokov. Potem je dal Ivan glas in oglasila se je slovenska pesem. Zapeli smo vse domoljubne pesmi in še veliko drugih. Vmes je imel gospod Simčič kratek govor o Slovencih v Milanu, o odnosih med obema narodnostima in še o čem. Pozdravni govor je imel tudi predstavnik rojakov. Bilo je prijetno in kdo ve, koliko časa bi še govorili in prepevali, če ne bi bilo pred nami še tako dolge poti. Treba se je bilo posloviti. Drug drugemu smo se zahvaljevali in se neskončno dolgo poslavljali.

Končno zopet na avtobusu. Še zadnjič pomahamo milanskim rojakom, potem pa krenemo. Zahodno obzorje se je kopalo v rumeni svetlobi, v mesto pa so se

valile reke avtomobilov. In še zadnja slika iz Milana: na pasu umazane, sežgane trave med avtocestama mladenič in mladenka. Dolgi, kodrasti lasje, rokav usnjenega jopiča zavihan, v roki injekcijska brizgalka. Tam, na krpici usahle trave, med dvema pločevinastima rekama, sta našla prostor za svoj večerni rendez-vous z omamo.

Potem pa samo še kilometri in kilometri, brez konca. Na avtobusu so donele pesmi in šale, nekatere je zmogla utrujenost. In končno Rožna Dolina. Gospod Simčič se je poslovil, potem še malo in Col. Odšli smo domov, vsak s svojimi vtisi in spoznanji, eni bolj zadovoljni, drugi manj, vsi pa utrujeni in veseli, da smo srečno doma.

Simon ŠKVARČ

Gasilska na strehi katedrale

Mogočna zunanost

Ob "zasoljenem" pivu

Med potjo domov

KRONIKA COLSKIH DOGODKOV ZA LETO 1993

Kronike dogodkov, kakršnekoli že so, imajo vedno določene zakonitosti, predvsem pa imajo uvod, jedro in zaključek. Tem načelom smo zvesti tudi pripravjalci pregleda colskih dogodkov. Še posebej pa pazimo na to, da je naš izdelek čimbolj pregleden, zato si pomagamo tako, da dogodke razvrstimo po mesecih ali pa kar po abecedi. Eno in drugo se je v vseh teh letih izkazalo kot zelo primerno, zato bi težko našli boljšo rešitev. Ali pa morda. Poskusimo združiti abecedo in zaporedje mesecev pa bomo videli, če lahko vse skupaj kombiniramo z zbirko najelitnejših dogodkov, ki so zaznamovali Col in Colčane v letu, kateremu štejemo zadnje ure.

Poskusimo torej.

Začnimo, začnimo... Ja, začnimo s črko A. AVGUSTA ...

Nadaljujmo s črko B. B.B. ...

Ja, tako nekako in že smo obdelali najudarnejšo novico tega leta.

Značilnost Colske kronike je namreč tudi udarnost, ko vam že takoj na začetku ponudimo v obravnavo dogodek, ki naj bi imel največ možnosti, da zaznamuje iztekajoče se leto.

Vsekakor pa lahko rečemo, da se je poizkus s kombiniranjem mesecev in črk obnesel, zato kar nadaljujmo v začetem stilu.

Januar je zaznamovala črka V, torej Vlada. Še proti koncu lanskega leta smo vsi v en glas trdili, da je nemogoče, potem pa je to nemogoče postalo mogoče - v našem parlamentu so se zasnubili in vzeli rdeči in črni.

V februarju ponavadi kraljuje črka K - kultura. V zadnjem času pa je februar še pomembnejši, kot je bil doslej, saj so se v ta mesec preselili dogodki, ki so se sicer odvijali v bolj pompozni mesecih in dnevih. Gre za veselice ob odpiranju novih objektov, slavitve delovnih zmag in uspehov. Nekaj podobnega se je v tem mesecu dogajalo tudi v propadajočem Zadržnem domu. Ekipa iz colskega Razpotja, ki je zadolžena za take zadeve in ceremonije, je poskrbela za popestritev ob odprtju nove trgovine. No, ne gre čisto za novo trgovino, ampak nekaj podobnega kot "novo sranje, staro pakovanje". O vsej zadevi bi težko rekli še kaj več, kajti spada na področje EPP, tam pa so zadeve jasne, še posebno odkar so Feničani svetu zaupali pomembno iznajdbo - denar. Zelo nam je žal, ampak podobno velja tudi za novo pribežališče žejnih in dima željnih - novi bife, ki je svoje "prostore" prav tako odprl v tem mesecu.

V marcu bomo dali prednost črki P, ki označuje petje in pitje. Že star pregovor pravi, da sta si peti in piti v sorodu. Da ta stara modrost ne bi šla v pozabo, skrbijo tudi naši fantje in možje iz Razpotja. Tudi letos niso razočarali. Še več - sredi vinorodnih Brd, v

Medani, se je prej omenjeno sorodstvo nagnilo na škodo petja. Naši fantje so bili namreč uspešnejši pri pitju, kar je presenetilo celo vsega vajene Brice. Hočeš nočeš so morali priznati, da so slabo ocenili zmožnosti naših slavnih sokrajanov, saj je zmanjkalo - vina.

April je muhast mesec, vendar pa to ni razlog, da se tudi takrat ne bi dogajalo kaj pomembnega. Glavni dogodek označuje črka T, ki je začetnica našega Trilleka. V aprilu je čas za občni zbor društva, čas za preizkus verbalnih sposobnosti. Letos smo jih preizkusili do zadnjega atoma moči, tako da smo do kraja zmedli celo nič hudega sluteče goste in povabljenе.

Pevci iz Razpotja so si po suhem zaključku Primorske poje v vinorodnih Brdih hitro našli novo priložnost za uradno povezavo petja s pitjem. Tokrat so šli prepevat kar na mondeni Zemono. Vendar pa jih je izkušnja z Brdi izučila, zato so ob pomoči dvornega kletarja Maxa pripravili pogostitev kar v domačih logih. Škrplam namreč ne gre preveč zaupati, sicer pa, kljub zvenečemu imenu kraj koncertiranja ni bil preveč pametno izbran. V slavni firmi, ki upravlja tudi z nesrečnim Zemonom, se je namreč prav v tistih dneh "dogodio narod".

Maj bi včasih označili kar s črko M - torej mladost, vendar pa že nekaj časa ni več tako. No, pa tudi tokrat nismo v zadregi. Tu je črka R, ki pove, da je najvažnejša stvar v maju rally. Na Colu je precej strokovnjakov, ki vedo marsikaj o tej prireditvi, najboljši pa je le eden in že nekaj let smo ponosni, da je to naš človek. Včasih pa imamo zaradi tega ta rally vrh glave. Namreč, medtem ko zgodovinarji štejejo čas pred štetjem in po štetju, kristjani pred Kristusom in po Kristusu, medtem ko se mi trudimo in ubogamo koledar, pozna naš moto strokovnjak samo dva časovna termina, ki zaznamujeta posamezno leto - čas pred rallyjem in čas po rallyju.

Medtem ko je rally v glavnem za vse praznik, pa to ne velja za Organe. Ker spada med njih tudi naš Organ, smo ga lahko letos občudovali v pomembni funkciji - bil je redar. Vendar pa je treba reči, da je naša demokracija zagrenila življenje tudi Organom, ki nikakor niso več strahospoštovanja vredni ljudje. Poleg tega pa so Organi ponavadi imeli za pasom kaj konkretnega, strah vzbujajočega, našemu pa so potisnili le piščalko v usta in ga poslali med "ruljo". Žalostno.

Žalostni pa so bili tudi nekateri pevci, ja, že spet pevci v Kroniki, ki so na izlet v Milano vzeli s seboj boljše polovice. Po poročilih sodeč, se nikakor niso mogli dovolj sprostiti, da bi zažurirali tako, kot je treba, tako kot se spodobi, in jasno - krive so bile "nadzornice". Popolnoma drugačnega razpoloženja pa je bil zborovodja, ki je navdušeno orgljal na čudovite orgle in se hkrati že videl za podobnim instrumentom na domačem koru. Toda med potjo domov ga je menda premagal spanec, ki mu je pokvaril lepe spomine na črnobeke tipke in piščali iz Milana. Sanjal je namreč o domači, colski "orgelski" opoziciji, ki mu seveda dan za dnem greni življenje.

Pravijo, da si tisti, ki so pri koritu, kot temu pravimo, hitro opomorejo. Poglejte direktorje, ki se vozijo v krasnih avtomobilih, imajo lepe hiše, vikende in druge pritekline. Temu trendu so začeli počasi slediti tudi naši domači povzpnetniki in celo v našem društvu nismo imuni na ta pojav. Poglejte - blagajnik zida hišo - kdo lažje kot on, tajnik postaja podjetnik - kaj ne bo ...Toda zadeva začenja dobivati prehude razsežnosti in menda bo kmalu ustanovljena komisija, ki bo zadevi prišla na dan, še posebno po tem, ko se je predsednik pripeljal s krasnim novim avtom. Potem pa se sprašujemo, kam gre izkupiček ...

Že smo pri juniju, ki mu bomo pripisali črko N - nedelja in sicer ne kakršnakoli, ampak Colska nedelja. Zelo na kratko jo bomo omenili - vse po starem, vse na mestu, lepo vreme, odlični muzikantje, ogromno obiskovalcev ... No, ena stvar pa je le nova - tatovi. Spravili so se na bicikle, transparente in celo na mreže na golih. V športnih igrah so bili Gozdanci spet poraženi, a so se nekako le maščevali in sicer organizatorjem, saj so vse potrebščine za žur spravili na "kontrabant" čez ograjo, s pomočjo "tajnega agenta" pa so točno zadeli tudi težo mortadele.

Poseben problem pa so nam predstavljala parkirišča, ki jih je seveda premalo, tako da je ob pozni uri že pravi hazard najti primeren prostor za jeklenega konjička. Ja, pravi hazard, toda kako tudi ne, ko pa smo to občutljivo zadevo zaupali krupjeju.

Julij je bil pekleno vroč, označili pa ga bomo s črko T. V tem mesecu se je namreč na igrišču odvijal malonogometni turnir generacij, ki pa je prerasel v pravi spopad generacij. Še posebej se je to videlo naslednji dan, ko je po Colu vse nekam šepalo, v Šempetru pa so morali celo zamešati "gips".

Podobnih težav pa ni bilo potem na turnirju balinarjev, oziroma, bila je ena. Medtem ko je bilo jasno, da bo pokal na malonogometnem turnirju ostal na Colu, so se morali "balincarji" zelo truditi, pa še to je bilo premalo. Škrple se niso dale in pokal se je preselil južno od Avžlaka.

Potem ko smo kadrovske zadeve obdelali že na začetku kronike, lahko avgust označimo s črko G, ki pomeni gasilce, ki so takrat prišli na svoj račun. Avgust je tudi sicer mesec gasilskih veselic, tokrat pa je bila veselica vsesplošna. Vročina je namreč opravila svoje in razgreto pobočje Kuclja se je zavilo v dim. Vendar pa ni šlo za navadno gašenje, saj sta prišla zraven tudi oba najvažnejša ministra. Prispevala sta kar vso svojo floto - vse štiri helikopterje in gašenje je steklo s polno paro. Ob misli na polet s helikopterjem pa je bilo tudi navdušenje za gašenje večje. "Definicija strah" tokrat ni prišla do veljave.

September lahko označimo s črko D. Končno se je namreč začelo deževje, ki pa tudi še tik pred koncem leta ne zna nehati. Poleg težko pričakovanega dežja, pa se pripetilo še marsikaj drugega.

Čudna so pota ljubezni, pravijo. To je lansko leto spoznal politik, ko se je neznani vasovalec zaljubil v njegovo stoenko. Parkirišče pred Tratnikom pa je še kar naprej tarča ljubiteljev štirikolesnih lepotcev. Vendar pa gredo tudi tatovi avtomobilov v korak s časom. Tat stoenke iz lanskega leta gotovo ne bo več izbral

avtomobila, ki ga ne pripelje niti domov. Takega mnenja so bili tudi letošnji tatovi, ki so izbrali pravo, preizkušeno nemško mašino. Ni jim bilo žal, saj so se z golfom brez težav pripeljali domov. Toda ko so zvedeli za lastnika, jih je verjetno prvotna korajža hitro minila in spoznali so, da je le boljše hoditi peš, kot pa se udeležiti "sestanka" na štiri oči z lastnikom.

Če smo september začeli z dežjem, ga tudi končajmo. Dež je namreč namočil letošnjo Vipavsko trgatev, namočil je colske podokničarje, na čelu s "frikom z brki", pa tudi colsko balinišče, ki je postalo tako neuporabno. Najti je bilo treba novo zabavo, nov izgovor za izostanek z doma. Prava rešitev je bila popularni, pojoči in svetleči se avtomat - pikado.

Kljub novosti v naših pribežališčih žejnih pa splošna dejavnost nekaterih članov Trilleka tudi takrat ni zamrla. Kdo drugi kot predsednik in pa črnc za šport sta se šla udinjat k Škrplam. Kljub lepim idejam, željam in načrtom, sta uspela prikazati le to, kako se je včasih lomilo vozove.

Oktober se začenja s črko O, ki naj bo tudi začetnica najpomembnejšega dogodka na Colu v tem mesecu. Naš Organ je namreč nepreklicno namestil na svoj avtomobil čisto prave registerske tablice in tako tudi rešil iz silne zadrege vse kolege, ki so morali preveč mižati...

V tem mesecu so se s polno paro začeli dvoranski športi, vendar pa je že kmalu prišlo do prvih presenečenj. V rokometnem klubu Fructal, so ostali brez trenerja. Na žalost odlične priložnost ni znal izkoristiti selektor colskih rokometašev, ki je že lep čas brez pravega angažmaja. Colski šport se namreč spušča navzdol. Medtem ko smo pred leti igrali v glavnem rokomet, je sedaj nogomet tista stvar, zaradi katere se potimo in kregamo.

Veliki dan v mesecu oktobru pa je bil tudi petnajsti oktober. Tiho in brez pompa se je zgodil majhen korak za človeka, a velik korak za davkoplačevalce. Politik se je namreč ta dan poslovil od državne službe. Kljub temu, da je bil ta korak storjen na tiho, pa je baza hitro izvedela zanj in menda že padajo zahteve, ki slišijo na ime - piknik.

Za piknik pa je potrebno med drugim tudi lepo vreme, tega pa v oktobru in tudi v novembru ni bilo dovolj niti na recept. Tako so se tudi dogodki skrili za zidove hiš, gostiln in ostalih človeških zbirališč. Celotno agentje kronike so tako v zadregi, kako zaključiti letošnje pisanje.

Ponavadi se kronika konča z novicami o Miklavževanju. Vendar pa je bilo tudi tu vse nekam po starem. Edina novost je morda le prisotnost snemalca, ki pa se ni najbolj obnesla. Motila je predvsem spako, ki s tem v zvezi za drugo leto že napoveduje še bolj špičaste vile, ki bodo lahko "vzele mero" tudi nadležnim snemalcem.

Ja, hoteli ali ne, to je tudi vse za letos. Bolj kratki smo bili kot ponavadi, upamo pa, da tudi bolj jedernati in da smo zadeli bistvene stvari. Vse ostale stvari pa se tako ali tako premlevajo in obravnavajo v vseh možnih sredinah. Pri tem gotovo prednjači Alpina, sledijo gostinski lokali, tu je tudi ulica Mai contenti in

še bi verjetno lahko naštevati.

Še eno značinstvo, ki se odraža v letošnji kroniki, je treba na koncu omeniti. Gotovo ste opazili, da je v jesenskih in zimskih mesecih bolj malo novic in dogodkov. Krivo je seveda vreme, ki smo ga že kritizirali. Vendar pa je treba poznati ljudsko modrost, ki pravi, da če se vreme ne bi spreminjalo, se polovica ljudi ne bi imela o čem pogovarjati. Vreme se seveda v navedenih mesecih ni kaj dosti spreminjalo, tako se

tudi ljudje niso imeli kaj pogovarjati in posledica vsega je tudi pomanjkanje zanimivih dogodkov. Ko pa ni dogodkov, so, kot že rečeno, v težavah tudi sestavljalci kronike. Toda nič zato, je pa v Colskem časniku več prostora za druge zanimivosti.

Čisto za konec nam tako ostane le še voščilo. Imejte se lepo za praznike in poskrbite, da bo leto 1994 čim bolj pestro in zanimivo.

Vedno vaši - agentje.

Guglanje po Colu

December je že in na Colu še vedno nismo odkrili nobene nove jame.

Šifra: Je v tej preveč lušno...

Odhoda bivšega dušnega pastirja je najbolj žal bivšemu, sedanjemu in bodočemu colskemu politiku.

Šifra: Baza, ki je delovala proti nakupu novih orgel, se mu je prepolovila...

Človeku z najširšimi delovnimi izkušnjami (bil je partijec, trgovec; delal je v državnem in privatnem sektorju, trenutno pa dela za udbomafijo), predlagamo, da se po vrnitvi iz kehe prijavi na delovno mesto, razpisano v tem časniku.

Šifra: V službo mu ne bo treba preko Potoč...

Tisti, ki se vozimo po cesti Col - Ajdovščina, smo prisiljeni obvladati slalom med luknjami.

Šifra: Italijani si bodo zapomnili "slovensko" etapo Gira...

Prometni znaki ob tej cesti pa opozarjajo na vzbokline.

Šifra: Cestarji zavajajo javnost...

Miklavž je imel v sprevedu tudi kamermana.

Šifra: Zaslužil bo "le" dvajset tisočakov...

Podšifra: Ne bo več snemal. Podpis: hudič...

Rezervoar na Studencu je letos dobil lepšo podobo.

Šifra: Če je že suh, naj bo vsaj lep...

Gasilska veselica je bila letos na pobočju Čavna.

Šifra: Za prevoz sta skrbela Janša in Bizjak...

Potapljačočo barko zadnji zapusti kapitan. Ajdovsko občinsko "barko" je zapustil predsednik IS.

Šifra: Ali se potapljamo?

Vodstvo ajdovske skupščine pretresajo menjave in odstopi.

Šifra: Baza zahteva svojo barvo...

Ajdovski rokometiši so presenetljivo izgubili v Veliki Nedelji.

Šifra: Navijači so nesrečni kraj poraza preimenovali v - Veliki petek...

Pred nogometnim turnirjem je nekdo prerezal električne kable.

Šifra: Varuhi nočnega miru. Vzrok: Glavni organizator je največji kričač...

Balnanje je proti koncu leta skoraj zamrlo.

Šifra: Pikado...

V cerkvenem zboru je vedno manj pevk in pevcev.

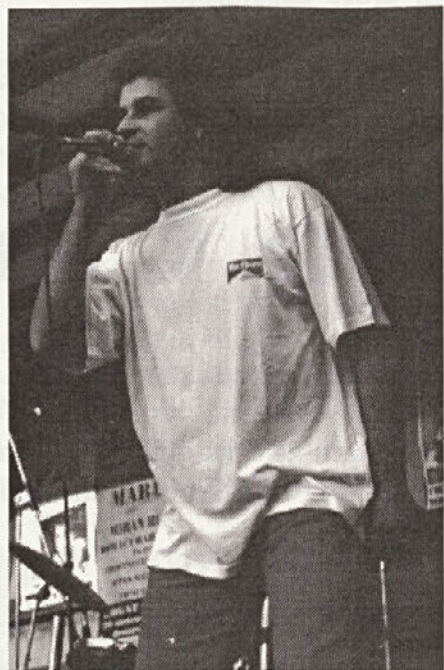
Šifra: Pripravljajo se na dan, ko bodo na koru velike, nove orgle in s tem malo prostora za pevce. Kruta selekcija torej že deluje.

SREČNO IN USPEŠNO LETO 1994 VAM ŽELI

DRUŠTVO

TRILLEK

COLSKA NEDELJA '93

Miran Rudan

Ansambel Marela "v živo" med množico

Obiskala sta nas tudi Fr'nce in Janez

Zmagovalci športnih iger

GENERALNI SPONZORJI COLSKE NEDELJE 1993:

FRUCTAL Ajdovščina

MIP Nova Gorica

Zavarovalnica SLOVENICA

Zavarovalnica TRIGLAV

OSTALI SPONZORJI:

- Aeroklub Ajdovščina
 AGROIND klet, Vipava
 Agromarket, Vipava
 Avtomehanik Štrancar
 Avtoprevoznik Bajc Pavel
 Avtozaščita Kodrič Esad
 Bife "10" Leban Damjana, Col
 Bife Krhne, Vipava
 Bife na Grajšku
 Bife na vogalu, Godovič
 Bife Predmeja
 Bife pri Bernardu, Godovič
 Bife pri Hladniku, Črni vrh
 Bife Prima, Ajdovščina
 Bife Zmaj, Ajdovščina
 Boutique Ladies and Gentelmans, Ajdovščina
 Cvetje Štefi, Ajdovščina
 Cvetličarna Jolanda Štrukelj, Ajdovščina
 Čebelarstvo Čufer, Ajdovščina
 Čevljarstvo Pockar, Vipava
 Dom in Shop, Ajdovščina
 Duka, Lokavec
 Fotokopirnica Kobal, Ajdovščina
 Frizer za moške Mika, Ajdovščina
 Frizerski salon Mira, Ajdovščina
 Frizerstvo Aljana
 Frizerstvo Ergaver Zdravko, Ajdovščina
 Gostišče Štor, Cesta
 Gostilna Štefančič, Col
 Gostilna Divji lovec, Otlica
 Gostilna Metka, Črni vrh
 Gostilna na Brodu, Lokavec
 Gostilna Sivi Čaven, Potoče
 Gostilna Tratnik, Col
 Gostilna Vipavski križ
 Gozdno gospodarstvo Postojna, enota Bukovje
 Ham-Ham, Ajdovščina
 Hotel Bor, Črni vrh
 Hubelj Ajdovščina
 Ika Ajdovščina
 Instalacije, Ajdovščina
 Izdelovanje cistern Jaklič, Vipava
 Kekec Ajdovščina
 Kemična cistilnica Bajc, Ajdovščina
 Kobal d.o.o., Ajdovščina
 Kolinska Ljubljana
 Kovaštvo Černigoj
 Kozmetika Ksenija
 Kresnička Ajdovščina
 Lovska družina Col
 Market Vales, Ajdovščina
 Miner Koren Anton, Vodice
 Minimarket Julija
 Minimarket Narcisa, Predmeja
 Mizarstvo Hrast
 Mizarstvo Paljk, Ajdovščina
 Mlinotest, Ajdovščina
 Montaža ogrevalnih naprav, Trošt Dantes, Ajdovščina
 Pan-afar, Ajdovščina
 Papirna galanterija Ajdovščina
 Pika, Ajdovščina
 Pizzerija Jolly, Vipava
 Pleskar Ptuj
 Pnevmač center, Ajdovščina
 Popravilo bele tehnike Stibilj Gorazd
 PTT Nova Gorica
 Ribarnica Iva, Ajdovščina
 Sadje Sabani, Ajdovščina
 Samopostrežba Col
 Semenarna Kalček Ajdovščina
 SGG Tolmin, enota Ajdovščina
 Slaščičarna Castra, Ajdovščina
 Stegovec Zmago, Ajdovščina
 Steklarstvo Gregorič, Ajdovščina
 Stilno steklarstvo Stojko Ciril, Ajdovščina
 ŠIV stroj Ajdovščina
 Tekstina Ajdovščina
 Tiskarstvo Muri, Ajdovščina
 Trgo-ex, Ajdovščina
 Trgovina Bratina, Cesta
 Trgovina Dom, Škvarč d.o.o., Col
 Trgovina Fontana, Ajdovščina
 Trgovina Gama, Ajdovščina
 Trgovina Likar Albert, Otlica
 Trgovina Loterija Nena, Ajdovščina
 Trgovina Mini železnina, Ajdovščina
 Trgovina Plesničar Hektor, Ajdovščina
 Trgovina Rolka, Ajdovščina
 Trgovina Silva, Ajdovščina
 Trgovina Velting, Ajdovščina
 Trgovsko podjetje Bajc, Ajdovščina
 Turist, agencija Marco Polo Ajdovščina
 Turizem na podeželju, Sinji vrh
 Vulkanizer Bajc, Ajdovščina
 Vulkanizer Golob Peter, Vipava
 Zavarovalnica Slovenica, agencija Jerončič
 Zidar Čuk Damjan, Col
 Zidar Mikuž Lado, Gozd
 Zidar Pregelj Božo, Žagolič

Razpisuje se
Razpisuje se
 Razpisuje se

KRAJEVNA SKUPNOST COL
 Zavod za zaposlovanje
 Col - Lovski brlog 65273 COL

Datum: 26.12.1993

Zadeva: **RAZPIS DELOVNEGA MESTA**

V vidu pomoči republiškem, občinskemu in krajevnemu zavodu za zaposlovanje, smo se odločili, da ponovno odpremo delovno mesto *mežnarja* v Župniji Col. To delovno mesto je bilo pred časom ukinjeno na podlagi "Zakona", ki je omogočal predčasne upokojitve in s tem zmanjšanje viškov v vseh mogočih delovnih in drugih organizacijah. Vendar pa nam vse večja brezposelnost in krščanska etika nalagata moralno odgovornost, da kljub pomanjkanju finančnih sredstev v krajevnem proračunu razpišemo delovno mesto

M E Ž N A R J A
 v fari Col

Vsak kandidat mora izpolnjevati naslednje pogoje:

- 1 Ne sme biti član nobenega društva, združenja, kluba ali stranke (nevarnost rdečih !).
- 2 Ne sme piti, kaditi, igrati kart, biljarda ali pikada, ne sme balinati ali se ukvarjati s kakršnimkoli športom ter ne sme voziti kombija. (Če kandidat ne izpolnjuje pogojev, navedenih v tej alineji, lahko pride do nepredvidenih izostankov z dela).
- 3 Naj se ne bi ukvarjal s kmetijstvom.
- 4 Predložiti mora dokument da nima visokošolske izobrazbe, da ni študent, da ni nikjer zaposlen in da nima nikakršnih dohodkov, vključno z Mussolinijevo penzijo. (Ni dovolj, da si ubog na duhu, moraš biti tudi v denarnici, saj denar pohujšuje).
- 5 Kandidat ne sme biti vojaški obveznik, svojo prijavo pa mora dostaviti v spremstvu staršev, ki morajo imeti s seboj krstne liste za vsaj tri rodove nazaj. (Ni dovolj, da si rojeni Slovenec)
- 6 Vsi zgoraj navedeni pogoji so brezpredmetni, če kandidat dostavi kakršnokoli potrdilo, iz katerega bo nedvoumno razvidno, da je pošten.

Prijave lahko oddate vsak prvi ponedeljek v mesecu v Lovskem brlogu ali pa vsak delavnik v župnišču. O vaši primernosti bodo razpravljali na Cerkvem svetu, na Svetu KS Col, na zboru cerkvenih ključarjev, na sestanku bralcev beril, na predsedstvu GD Col, v Balinarskem klubu, v obeh pevskih zborih, med nedeljsko mašo pod zvonikom, v Alpini v obeh "smenah", vsa predsedstva razredov na OŠ Col vključno z zborom učiteljev, v društvu Trillek, pri Zori, v Kontejnerju in Pri Tratniku, svoje pa bo dodala še ulica "Via mai contenti".

O skupni odločitvi zgoraj navedenih bodo kandidati obveščeni - pravočasno. V primeru, da novega mežnarja ne bomo uspeli dobiti, bomo razpis ponovili in omilili nekatere najostrejšje pogoje. (Ni važno, kakšen je, važno je, da je naš).

COLSKA PODOKNICA '93

Letos spet na Colu

Nabiranje korajže pri Tratniku

Odločilni koraki

Prvi ples za letošnjo slavljenko Cilko Puc

Kdaj se je nazadnje plesalo v dvorani?

Člani društva TRILLEK se za izjemno gostoljubje zahvaljujemo gospodu PUC Edvardu in njegovi družini.

Presenetljivi načrti organizatorjev finala v motokrosu za leto 1994

MOTOKROS NA COLU

Ali se nam spet obetajo posegi v naše okolje

Večkrat se je že zgodilo, da smo morali Colčani nasprotovati raznim načrtom, ki so predvidevali posege v našem okolju.

Spomnimo se samo problemov okrog načrtovane gradnje vojaških objektov, ki so bili, lahko rečemo preizkusni kamen naše odločnosti in enotnosti.

Zgleda, da se nam tovrstni problemi obetajo tudi v prihodnje. Nekdo namreč spet pripravlja načrt za drzen poseg na območju naše vasi. Tudi tokrat smo za presenetljive načrte izvedeli po naključju, da pa gre zares, pričata tudi dva časopisna članka, ki smo ju zasledili v mesecu novembru. Preberite ju. Čeprav časopisna novica še ne more biti tudi dejanska potrditev, da so organizatorji finala v motokrosu za leto 1994, izbrali prav naš kraj in celo brez naše vednosti, pa smo

ugotovili, da je zadeva resna. Uspeli smo namreč dobiti fotokopijo dopisa Ministrstva za šolstvo in šport organizatorjem pokala

Alpe-Jadran, v katerem soglašajo z izbiro lokacije za izvedbo te prireditve, ki naj bi se dogajala oktobra leta 1994. Priložena je tudi predvidena trasa steze za motokros in kot lahko vidite, naj bi se celotne zadeva dogajala v okolici Polic in na Malem Polju.

Ker smo te podatke in dokumente dobili šele tik pred zaključkom redakcije Colskega časnika (22. 12.), zaenkrat še nimamo nobenih uradnih odmevov nanje s strani občinskih mož, kot tudi ne s strani KS Col. O nadaljnjem poteku aktivnosti v to smer vas bomo obveščali na krajevno običajen način. V našem društvu smo mnenja, da se bomo krajani Cola tudi

ošli v Italijo - tekdanjega ro najboljso potrdile iedeljskem preprosto ic 39, Ra-30, Miliče-16 in Fučka nili temno- li sicer po- ali: »Dolga jši od njih, ako od njih

pripeljal dva zvezna igralca. Ob dobrem sodelovanju vseh struktur v klubu menijo, da imajo za to prav gotovo vse možnosti.

IZTOK JAKOPIN

Finale na Primorskem

SLOVENSKE KONJICE - Finale pokala Alpe-Jadran v motokrosu do 250 ccm bo oktobra 1994 v organizaciji AMD Nova Gorica v Ajdovščini, potem ko so zadnja tri leta sklepne dirke pripravili na Škednju pri Slovenskih Konjicah. AMZS s tem želi še bolj popularizirati motokros, Konjičani pa so se že odločili, da bodo v drugi polovic

KOPER, KI JE V TAKO 6,5 TOČK KOT A JE IMEL BOLJŠI IZ

Na kratko

KOPER - Na 7. ju Žusterne s tei šahista je med 8. srečevič pred Ke čem. Turnirji so v tek v mesecu ot Ukmar na Marke SL. GRADEC jahovskem hitrop je nastopilo 30 domačina Krump ga šta bila oče in iz Žalca. (J. G.)

DELO

torek, 7. decembra 1993 - Št. 95

31

PRIMORSKE NOVICE

OD TU DO TAM

Motokros na Ajdovskem

AJDOVŠČINA - Organizatorji pokala Alpe-jadran v motokrosu name-ravajo v naslednjem letu (namesto v Slovenskih konjicah) organizirati finale tega tekmovanja v razredu do 250 ccm (predvidoma v oktobru) na Ajdovskem. Doslej je za takšne prireditve služil stadion za motokros v Batujah.

"Giro" še bliže

BLED - Slovenci in italijanski partnerji slovitega Gira d'Italia so pred dnevi podpisali pogodbo o organiziranju slovenskega dela prireditve. Ta se bo nekaj junjskih ur odvijala tudi na Primorskem. Etapa bo "vstopila" k nam čez mejni prehod Solkan, kjer bo leteči cilj, po vožnji skozi Vipavsko dolino in vzponu na Col pa bo gorski cilj na prelazu nad vasjo.

Priznanja balinarjem

Dva časopisna izrezka, ki potrjujeta resnost namer organizatorjev

pa smo raziskovali naprej in prišli do osupljivih podatkov. S pomočjo prijateljev, ki so blizu Ministrstva za šport, in slovenske vlade smo namreč presenečeni

tokrat pametno in trezno odločili, kako in kaj ukrepati.

(NADALJEVANJE NA NASLEDNJI STRANI)

Republika Slovenija MINISTRSTVO ZA ŠOLSTVO IN ŠPORT
Zavod Republike Slovenije za šolstvo in šport
61000 Ljubljana, Poljanska 28, Tel.: 061 133-266, Fax: 310-267

Datum: 13. nov. 1993

Stev: 13/13 /SG/RL

ORGANIZATORJEM POKALA

ALPE - JADRAN

Zadeva: SOGLASJE ZA IZVEDBO FINALA TEKMOVANJA V
MOTOKROSU

V ministrstvu soglašamo z izbiro lokacije za izvedbo finala tekmovanja v motokrosu za leto 1994. Od predvidenih lokacij, je izbrana lokacija (na območju KS Col) najprimernejša za izvedbo dejavnost

Lep pozdrav!

Pomočnik ministra
Rogič Leopold

V pogled vam dajemo dopis MINISTRSTVA ZA ŠOLSTVO IN ŠPORT, v katerem dajejo soglasje za izvedbo finala tekmovanja v motokrosu na naših tleh, zraven pa prilagamo načrt bodoče proge za motokros, ki je delo strokovnega sveta za motokros v okviru ministrstva za šolstvo in šport. Kot je razvidno bo proga potekala na področju Malega Polja. Start in cilj bosta na Policah, steza nato pelje po okoliških tarvnikih do Malega Polja, se povzpne skoraj do Robarja, nato pa nadaljuje okrog Belunca in Riženberka nazaj na Police.

COLSKA GARTROŽA '93

Vsako leto imamo več težav ob odločitvi, komu podeliti Colsko gartrožo, priznanje, ki je postalo obvezni del naših novoletnih aktivnosti. Težave so predvsem v tem, ker je težko izmed ljudi, ki se trudijo in prizadevajo za dobrobit vseh, nekoga povzdigniti in ga razglasiti za najboljšega. V pomoč pri tem pa nam je dejstvo, da smo precej teh ljudi že nagradili, tako da se izbor iz leta v leto nekako oža. Upamo, da smo se tudi letos pravilno odločili.

Odločili pa smo se takole:

Colsko športno igrišče, uradno imenovano Lipov gaj, dobiva iz leta v leto lepšo, bolj zaokroženo podobo. Veliko zaslug, da je temu tako, ima v zadnjem času skupina ljudi, ki se je odločila, da z izgradnjo balinišča še popestri športno ponudbo. Kar se je mnogim v začetku zdelo nemogoče, se je zgodilo. Balinišče je bilo zgrajeno v nekaj mesecih, temu pa je kmalu zatem sledila ustanovitev balinarskega kluba. Kot pri vsaki stvari je bila tudi pri tej potrebna prava pobuda, prava gonilna sila. Delo in organizacija je več ali manj slonela na rokah enega človeka, ki pa se začetega dela ni ustrašil in je pogumno vodil vse dejavnosti pri izgradnji, dokler ni tudi tistih najbolj skeptičnih prepričal, da gre za resno zadevo.

Za odlično organizacijo in vodenje del pri izgradnji colskega balinišča ter za realizacijo zamisli o ustanovitvi balinarskega kluba smo se v društvu Trillek odločili, da Colsko gartrožo za leto 1993 podelimo predsedniku balinarskega kluba Col,

Silvotu Tratniku

Colski trn

Z veseljem sporočamo, da Colskega trna tudi letos ne bomo podelili. Iz preprostega vzroka - nimamo razloga za podelitev. Vseeno pa ga še vedno skrbno zalivamo in negujemo bodice, tako da bo, ko bo potrebno, pripravljen v vsej svoji krasoti.

Colski časnik izdaja društvo TRILLEK, društvo za ohranitev starih običajev.

Uredniški odbor:

Glavni in odgovorni urednik: *Sandi ŠKVARČ*

Tehnično urejanje: *Marjan PELJHAN*

Lektor: *Franc ČERNIGOJ*

Sodelavci: *Simon ŠKVARČ, Lucijan TROŠT, Ivan ŽGAVEC, Matjaž BIZJAK, Silvan PRAČEK, Damjan KOBAL, Janez KOVŠČA, Tomaž KOVŠČA, Robert RIJAVEC, Matjaž KOVŠČA*

Naslovnica: *Silva COPIČ*

Tisk: *ZIP Solkan*

Naklada: 250 izvodov

Številka: 6/december 1993

Redakcija zaključena 22. 12. 1993

Uredništvo se iskreno zahvaljuje vsem, ki so omogočili izid šeste številke Colskega časnika

FOTOGRAFIJA NA ZADNJI STRANI: (s.š.) Poleg problema z vodovodom je pereč in hkrati najbolj "viden" problem v naši vasi tudi problem zbiranja smeti in odpadkov. Kontejner pred Zadružnim domom je namreč prej nadloga kot pa rešitev, saj je njegov odvoz zelo neurejen. Često se zato kaže slika, ki je bila posneta na začetku letošnje jeseni (foto: Simon Škvarč). Naj odgovorni (od Sveta KS Col do Komunalno stanovanjskega podjetja Ajdovščina) pa tudi krajanji sami vidijo, da nam tak način zbiranja smeti ne more biti v ponos. Skrajni čas je, da začnemo reševati tudi to problematiko.

Da je res skrajni čas, pravi tudi ura na našem zvoniku, ki pa ima tudi sama hude probleme. Že dalj časa namreč nikakor ne zmore tistih nekaj minut do dvanajste in potem naprej po običajni poti ...

